

Ateitininkai istorikai

(Atkelta iš 1 psl.)

pradį, iš kurio ji mutatis mutandis kilo: ji buvo liberališkas laikraštis. Tai pripažino ir vienas vadovaujančių jos steigėjų, dr. J. Basanavičius, kai jis rašė Aušros dvidešimtmetį minint (1903 m.): "Aušra" neabejotinai buvo "liberališkas" laikraštis, — to nė aš, nė kiti sandarbininkai gėdytis neprivalo" (Varpas, 3 nr. 28 p.).

Ši naujoviška liberališka Aušros kryptis pažadino mūsų vadovaujančią konservatyvią visuomenę, ir ji tuojuo atsiliepė su Aušrai priešingu laikraščiu Šviesa. Tuo būdu jau pradiniame mūsų tautiniame atgimime pasirodė tos dvi vakarietiškos srovės: liberalioji ir konservatyvioji. Jos ženklino mūsų visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą ateinančiais dešimtmečiais.

Spaudos atgavimas (1904 m.), 1905 m. revoliucija pagyveno ir pajavirino mūsų tautinį veikimą. Reikšmingas ir Lietuvos buvo revoliucijos iškovotas spalio 17 d. manifestas. Atsirado jau laisvai spausdinami laikraščiai, knygos, ėmė kurtis draugijos, net iš dalies ir lietuviškos mokyklos. Laisvesnės veikimo sąlygos atsiliepė ir mūsų studentijoje, jau žymiai pagausėjusioje. Kaip ir anais priešaušriniais laikais, pirmieji sukruoto veikti bei organizuoti liberališkos pakraipos lietuviai studentai. Jie įsistatė sau laikraštuką Aušrinę priedėliu prie Vilniuje leistų Lietuvos Žinių. Beveik tuo pačiu metu ėmė organizuotis ir katalikiški studentai, gavusi nuo savo organo Ateities ateitininkų vardą.

2. Ateitininkų įnašas į Lietuvos istorijos mokslą

Ateitininkai buvo ir paliko lietuvių katalikų akademikų organizacija. Jų nuo pat pradžių pasirinktas tikslas — kultūrinis darbas Lietuvoje (žiūr. Yla, T. p. 19 p.) vedė ne vieną į Lietuvos praeitį. Juk kultūriniam, kaip ir, apžvalgiam, visuomeniniam darbe dabartis neišskiriama iš praeties. Dabartyje klytantieji klausimai vien iš praeties tegali būti tinkamai nušviesti. Tad suprantama, kodėl iš ateitininkų eilų išėjo geras būrys istorikų. Artėjančio jubiliejaus proga jte verti suminėti. Laikraštini straipsnių rėmuose kiekvienas istorikas tegali būti visai trumpai, tariant, leksikališkai apibūdintas. Kiekvienas jų bus stengiamasi pavaizduoti trimis požūriais: biografinėmis užuominomis, istorinių darbų kvintesencija (paminint parašytus veikalus ar studijas tik išimtiniais atvejais) ir įnašais į istorijos mokslą. Minimi istorikai surikiuojami alfabetine tvarka.

Dundulis, Bronius (1909. 11. 26) baigė VDU teologijos-filosofijos fak. ir po to studijavo Paryžiuje, kur už disertaciją apie Napoleoną gavo istorijos daktaro laipsnį. Grįžo bolševikams okupuos Lietuvai ir ėmė dėstyti Vilniaus universitete asistentu. Dabar Vilniaus u-to profesorius, kur eina naujų amžių istorijos katedros vedėjo pareigas.

Dundulio pagrindinė tyrinėjimo sritis — Lietuvos santykiai su kryžiuočiais ir su lenkais ypač, XVI a. Jo pora veikalų, nemaža straipsnių rodo jį esant kruopštų šaltinių tyrinėtoją. Jo daromos išvados pagrįstos ir beveik nežymu taikstymosi režimo reikalavimams kryptiniai. Savo tyrinėjamais Dundulis išryškino lietuvių tautos kovas dėl savaimingumo iki istorinių laikų pradžios iki Liublino unijos.

Gidžiūnas, Viktoras (g. 1912. 10. 5.), mokėsi Pavasario ir Pran-

ciškonų gimnazijose Lietuvoje. 1934 įstojo į pranciškonų ordiną ir 1937 ordino siunčiamas išvažiavo į Italiją, kur pranciškonų kunigų seminarijose išėjo kunigo mokslus. Išvintentas kunigu (1940) studijavo istoriją šv. Antano popiežiškame u-te. Baigęs u-tą daktaro laipsnį, atvyko į JAV (1946). Įsijungė į JAV lietuvių pranciškonų provinciją ir ėjo joje įvairias pareigas. Nemaža dirbo su ateitininkais. Dabar redaguoja šv. Pranciškaus Varpelį ir bendradarbiauja spaudoje.

Pradėjęs istorines studijas nuo pirmųjų pranciškonų dar pagoniškoje Lietuvoje ir taja tema parašęs disertaciją, jis atsidėjęs įvairių Lietuvos vienuolynų istorijoms. Paskelbė darbus apie augstinijonus ir pranciškonus observantus (bernardinus) Lietuvoje. Ruošia Lietuvos Bažnyčios, pranciškonų ir, aplamai, Lietuvos vienuolynų istorijas.

Yla, Stasys (g. 1908. 1. 5), kunigas, studijavo teologijos-filosofijos fak. ir jį baigė 1932 m. Dėstė teologijos-filosofijos fak. 1935-40 ir 1942-43. Su visa eile lietuvių inteligentų buvo vokiečių paimtas įkaitu ir kalintas Stutthofo koncentracijos stovykloje. Išsivadavęs karo pabaigoje, apsigyveno Vokietijoje, iš kur atvyko į JAV. Nuo pat atvykimo gyvena Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne Putname, Conn. būdamas to vienuolyno kapelionu.

Kun. Yla nėra ėjęs pačių istorijos mokslų. Ištiraukė tačiau į istoriją, rašydamas darbus religijos, pasaulėžiūros ir visuomeniniais klausimais. Istoriniais Ylos darbais laikytini lietuvių katalikų mokslo akademija ir Ateitininkų vadovas. Tačiau tikru Lietuvos istoriku pasidarė atsidėjęs rašyti plačią Siluvos istoriją. Darbas, kurio pirmas tomas jau pasirodė (1970) ir laukiama dar dviejų, yra ilgų metų ir gilių studijų vaisius. Ylos Siluva bus žymiausias Lietuvos sritinės istorijos veikalas, kokiu mes labai mažai turime. O tokie veikalai galėtų mesti nemažos šviesos visos tautos istorijai. Čia ir glūdi Ylos įnašas į Lietuvos istorijos mokslą.

Ivinskis, Zenonas (g. 1908. 5. 25), vadovaujantis Lietuvos istorikos, 1929 baigė LU teologijos-filosofijos fak. istorijos skyrių ir su valstybine stipendija išsiūstas studijuoti į Vakarų. 1932 gavo Berlyno u-te istorijos daktaro laipsnį. Tais pat metais pradėjo dėstyti teologijos-filosofijos fak. privatdocentu. Iki 1940 pasiekė ekstraordinarinio profesoriaus poaukščio. Per pirmą bolševikmetį (1940-41) dirbo tik "valandini" darba ekonominių mokslų fak. Vilniaus u-te. Nuo vokiečių okupacijos pradžios organizavo filosofijos fak. Kaune ir jam vadovavo. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 išvyko į Romą, kur gavo leidimą nuolatini gyventi ir galėjo atsidėti rinkti Lietuvos istorinę medžiagą tenyksičiuose archyvuose. Ir dirbdamas Romoje, palaikė ryšius su vokiečių ir baltiečių mokslininkais, buvo vienas kūrėjų Baltijos instituto, dabar prijungto prie Bonnos u-to.

Nuo 1963 V. I prof. Ivinskis dėsto Bonnos u-te "ausserplan-maessiger Professor" titulu Pabaltijos kraštų ir kitas istorijas. Prof. Ivinskis yra didelės, tiesiogios istorinės erudicijos Lietuvos istorikas. Apdovanotas neįprastu gabumu surasti, įsisavinti spausdintą ar archyvine medžiaga, jis gali savo nepaprastai gausias studijas bei straipsnius paremti daugybe duomenų. Jo darbai nėra rutininis kartojimas senesnių autorių, bet vis savaimingais požūriais, pagal naujausią literatūrą

ir šaltinius parašyti kūriniai. Tokiu būdu jo didelė daugybė straipsnių LE, liečiančių Lietuvos istoriją, yra didelės vertės įnašas ir mūsų praeties mokslą.

Trumpiausiai profesorių galėtumėm apibūdinti, pavadinę jį politiniu Lietuvos istoriku, nes politinė Lietuvos raida įvairiais laikmečiais jam yra centrinis dalykas. Nors disertacijai ir habilitacijai parašytos temos yra iš ūkio istorijos srities. O monografiją apie šv. Kazimierą pramiesta taip pat gera kultūrinės bei dvasinės istorijos doze. Tokio pat pobūdžio, kaip ir ši monografija — reikia spėti — yra ir jo dar rankraštyje tebesąs didelis darbas: Vysk. M. Giedraitis ir jo laikų Lietuva.

Ne kas kitas mūsųose, kaip prof. Ivinskis yra pakankamai apsišarvavęs žiniomis ir sugebėjimu parašyti trijų tomų Lietuvos istorijai, Lietuvių fondo jam pavestai. Tai jo savotiškas testamentas, kaip pats prisipažįsta. Pirmą jo tomą, siekiantį XV a. (iki 1492) sakosi jau turįs "staklėse". Šiuo kapitaliniu veikalu profesorius vainikuos savo plačiašakę kūrybą ir pasakys šių dienų laisvojo pasaulio žodį apie Lietuvos praeitį.

Jatulis, Paulius (g. 1912. 1. 31), kunigas, studijavo teologijos-filosofijos fak. ir baigė licencijato laipsnį (1936). 1939 išvykimo gyvena Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne Putname, Conn. būdamas to vienuolyno kapelionu.

Lietuvos istorijos tyrinėtojo darbo ėmėsi 1957 m., kada grįžo iš Australijos į Romą ir susipažino su prof. Z. Ivinskiu. Jo paskatintas ėmė dirbti Vatikano archyve, nurašinėdamas Lietuvių liečiančius dokumentus. Aplankė dar eilę kitų Italijos archyvų, vis ieškodamas Lietuvos praeties šaltinių. Jatulis pirmi archyvine medžiaga paremti darbai buvo miestų-miestelių istorijos ir kelios biografinės LE.

Bet Jatulis duos didžiausią įnašą Lietuvos istorijai rengiamais dideliais kodeksais: Lietuvos vyskupų informaciniai procesai, kurių numatomi 3 tomai; Žemaičių vyskupijos diplomatinis kodeksas, 2 tomai; bendrieji šaltiniai apie Lietuvą nuo Mindaugo laikų. (Papildytas ir pataisytas senas žinomas Theinerio rinkinys.)

Dirbdamas šiuos fundamentalius darbus, kun. Jatulis dar talkininkavo prof. Rabikauskui, ruošiant Lietuvos vyskupų relikvijas ir telkė medžiagą iš kard. Jurgio Radvilo ir Žemaičių vysk. Mikalojaus Paco veiklos.

Šiuos didelius darbus atlieka jis LKMA rėmuose. Jis yra jos valdybos narys ir eina išdinin-kio pareigas.

Kun. Jatulis talkininkauja ir Lietuvių istorijos draugijai, vadovaudamas jos organo "Tautos Praetis" spausdinimui Romoje. Pagaliau, Jatulis redaguoja ir ukrainiečių didelių leidinių Monumenta Ucrainae Historica, išleidęs jau 8 tomus, 9-tas spausdinamas ir trys likusieji ruošiami.

Juška, Antanas, kunigas (g. 1913. V. 13) išėjęs mokslus VDU teologijos-filosofijos fak. (1940). 1944 pasitraukė iš Lietuvos, metus pagyvenęs Vokietijoje, išvažiavo į Italiją ir Romoje baigė Gregorianumą istorijos daktaro laipsnį (1948). Tuojuo persikėlė į JAV ir nuo 1949 vikaruoja vienoje Chicago lietuvių parapijoje. Dirba ateitininkuose, skautuose, direktorius Cicero Aukšt. lit. mokyklos ir žurnalo "Lux Christi" redaktorius.

Apsivertęs daugybe darbų, be disertacijos apie Mindaugą santykius su Apaštalu sostu daugiau nieko stambesnio negalėjo

Marija Žymantienė - Biržskaitė Laudies dainų Vilniaus motyvais

sukurti. Tik periodinėje spaudoje yra paskelbęs straipsnių, jų tarpe ir istorinio turinio.

Keblinskienė, Kunegunda. (g. 1903.VII.6), išėjusi mokslus teologijos-filosofijos fak. (1929), mokė aukštesnėse mokyklose. Lietuvoje, po 1944 Vokietijoje lietuvių aukštesnėse mokyklose ir JAV Brocktono lietuviškojo šeštadienio mokykloje.

Ponia Keblinskienė buvo nuo pat pradžios didelė istorijos mylėtoja, tokia paliko šeimos auklėjimas ir šiaip gyvenimo aplinkybės neleido susikaupti moksliniam darbu. Yra parašiusi darbelį: "Naujosios Anglijos apskrities moterų sąjungos istorija".

Itin originalus Ponia užsimo-tas darbas — rinkimas lietuviškų vestuvių nuotraukų. Iš jų ji ruošia albumą "Lietuviškos vestuvės", kurį žada atiduoti Lietuvių archyvu. Šiandien tai aiuro paprastas, ne tiek jau dėmesio vertas dalykas. Bet jis gali būti patrauklus ateinančioms kartoms ir dar reikšmingas istorinis šaltinis.

Krasauskas, Rapolas (g. 1913. II.1), kunigas, mokėsis Kauno kunigų seminarijoje ir teologijos-filosofijos fak., kurį baigė 1937. 1944 pasitraukė iš Lietuvos, gyveno Austrijoje ir Vokietijoje. 1950 persikėlė į Romą ir studijavo bažnyčios istoriją Gregorianume. Baigė 1952 licencijato laipsnį.

Kun. Krasausko vertingas įnašas Lietuvos istorijos mokslui yra jo gausūs straipsniai LE, kur duodamas miestų-miestelių (bažnytkaimių) istorijos. Jų praetis pavaizduojama ne tik pasekiant išsamią literatūrą bet dar ir panaudojant neskelbtus šaltinius, rastus Romos archyvuose. Tuo būdu jis papildė visą Lietuvos istoriją, kai aprašė paskiras vietoves pagal naujus šaltinius.

Naujų duomenų pabėrė taip pat LE senosios Lietuvos bažnyčios veikėjų biografijose. Paskutinė išsamų Kunigo studija, gausia literatūra ir iš dalies archyviniais šaltiniais paremta, yra "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje XVI - XVII amžiuje". Suvažiavimo Darbai, VI t. 1969.

Kučas, Antanas (g. 1900.X.14) ėjo istorijos mokslus Teologijos-filosofijos fak. Kaune ir baigęs mokė Marijonų gimnazijoje Marrijampolėje. Parašė disertaciją apie Kestutį ir, ją apgyvenęs teologijos-filosofijos fak., gavo istorijos daktaro laipsnį. Vokiečių okupacijos metu okupantų sumintas kalėjo koncentracijos stovykloje Stutthofe iki karo pabaigos. Po karo anksti atvyko į JAV ir tuojuo tapo profesoriumi Scrantono jėzuitų u-te, kur ir iki šiol dirba.

Lietuvoje tinkamai pasiruošęs

merikiečių zonoje. 1949 atvyko į JAV, į Chicago, kur ir dabar gyvena.

Išskirtinė istoriko Liulevičiaus veikla — Lietuvos istorijos mokslo organizavimas. Palinkimą tam jis jau parodė savo diplominiu darbu "Lietuvos muziejų istorija" (1812-1933). Vokietijoje tuojuo suskato raginti mokyklų vedėjus rašyti mokyklų kronikas ir pats pasiėmė jų rinkimo darbą. Tuo pačiu metu (nuo 1948) sušijo rinkti istorinę medžiagą iš išeivių gyvenimo ne tik Vokietijoje, bet ir kituose Vakarų Europos kraštuose. Kai kurios bendruomenės atsiliepdamos siuntė

jam prašomą medžiagą, kurią jis savo rektu persiūsdavo į Chicago kazimieriečių vienuolyną, kur pagal gautą sutikimą, ji buvo globojama. Kai Liulevičius pats atvyko į Chicago, jis perėmė šią medžiagą ir davė pradžią dabartiniam Lietuvių pasaulio archyvu. Liulevičiaus iki šiol vadovaujamas archyvas yra jo asmens kūriny, kuris ir paliks dideliu įnašu į Lietuvos istorijos mokslą.

Liulevičius nesiliovė tvarkęs ir papildinėjęs taigpi lietuvių mokyklų Vokietijoje kronikų. Iš jų sudarė neseniai Kultūrai Remti draugijos išleista stambų veikalą (Nukelta į 4 pusl.)

Tel. ofiso HE 4-5849 rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9 antr. penkt. 1-6 treč. ir šešt. tik susitarus

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
709 West 51st Street
TEL. GR 6-3400
Val pagal susitarimą. Pirmad. ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penkt. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6000

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVU IR EMOCIJŲ LIGOS
AWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0878

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepią, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

DR. JAGINA JAKSEVICIUS
JOKIA
VAIKU LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŪNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGU IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — RELiance 6-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 - 4 val. p. p. 6 - 8 val. vak., šeštadi. 12 - 2 val. p. p. trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIU IR VAIKU LIGU SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telefon. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išeikyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.
Atostogose iki rugpjūčio 3 d. Skubiam reikalui esant kreiptis į dr. P. Kauną.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2317 West 71st Street
Telef. HElock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Pirmia tik susitarus
Valandos: pirmad., ketv. 6-8 val. antradi. 2-4 val.

Ofiso HE 4-1818 REZ. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampa-
Pirm. 1 punkt. 2 - 8 p. d.
Antradi. ir ketv. 9 - 11 v. r.
ir 4-8 p. d. Šeštadi. 9 v. r. Iki 12 d

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6000

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7900; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad. antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. ir 9 v. r. Trečiadi. ir šeštadi. 8 v. r. Iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos
Pirmia ligonius tik susitarus —
(By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val: antradi. nuo 2-5 popiet. ketvirtadi. nuo 6-8 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5548

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Res. GRedவில்h 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. p. p. ir penktadi. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 3750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penktadi. 10-12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiadi. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERU LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. Prospect 6-9400

DR. ONA VASKEVICIUS
(VAKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2143 Namų 636-4856
Val: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirtadi. 6-8 v. vakaro
Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasikaityti.

Kažkur gyvenimo pakelėje... Iš kairės į dešinę: Vladas Būtenas, Aloyzas Baronas ir Jonas Minelga.

Rašytojas laiko tėkmeje

Aloyzo Barono gyvenimo kelią ir kūrybą pasekanti

VYTAUTAS VOLERTAS

(Tęsinys iš prėjusio šeštad.)

Skaitant ir skaičiuojant

Ne visų medžių šakas laužo vaisiai, ne kiekvienas grumstas garsėja derlingumu. Ir metai ne vienodai dosnūs, ir amžius ne kiekvienam žmogui lygiai gausus. Vieni išties kelią praeinam, dirsdės grūdėlio dirvon nepasėję, kiti pilnomis riešukučiomis beria vertingiausią sėklą.

Užkabinkime Aloyzą Baroną. Jo eilėraščiai jau pasidraikavo periodikoje Lietuvoje. Tremtyje 1948 m. išėjo rotatoriumi spausdinta knygelė vaikams ("Kačiukai"), vėliau įkaltė "Žirginėlių" plokštelėje, gi laikraščiuose mada vosi viena kita novelė. Tada jis pabandė ir žurnalistiką, sudraguodamas humoristinį leidinį "Ožį". Garsiau dundėti pradėjo šiame krašte, bene 1949 ar 1950 metais laimėjęs "Draugo" novelės konkursą. Tuo pačiu metu pradėjo rodytis nenuobodžiu stilium rašyti, drąsa iškaišyti jo straipsni, atkreipė skaitytojų dėmesį, nors kai ką ir užpykde. 1951 m. išleisti pirmieji beletteristikos darbai ("Zvaigždės ir vėjai", "Debesys plaukia pažemiu", kuriuos iki šiol pasekė dar keliolika knygų: Užgesęs sniegas, Šviesa ir kelias, Atrasis krantas, Sodas už horizonto, Mėnesiena, Mėlynai karveliai, Valandos ir amžiai, Vieniši medžiai, Lieptai ir bedugnės (išleista angliškai, Footbridges and Abysses), Trečioji moteris, (taipgi išleista angliškai), Pavasario lietus, Saulės grįžimas, o šiomet Diena prie ežero ir Išdžiūvusį lanka.

Šių leidinių tarpuose yra įsispaudę dr. S. Aliūno slapyvardžiu pažymėti Valeriono lašai ir Trejos devynerios, eiliuotos humoristikos rinkiniai, Šv. Antano parapija, monografinis darbas, o tuo pačiu metu periodikoje atmuštas ne vienas jo straipsnis ir ne vienas Draugo vedamas.

Viename iš pačių vėlyvųjų laiškų A. Baronas sakosi: "Rašyti jau pradėtu tingėti, nes rašymas sunkus darbas, taigi, nebėra nei Jankaus, nei Ramono, o ir nors rašau, kai pamato pažįstami, vis jaučiuosi lyg vagystėje nutvertas, nes atrodo, skriaudžiu šeimą. Kai randa ką nors praktiško darant, tada smagiau."

Aptingti buvo galima: jei kas atsisedęs bandytų jo kūrybą perrašyti, šis darbas įkyrėtų iki kaulo, gi autoriui reikėjo ir pagalvoti. Nusikaltėlių pasijaušti — taip

pat suprantama, A. Barono norarai gal atlygino rašomąją mašinėlę, jos kaspinėlius, popierį, gal dar sudėgintą elektros šviesą, bet ne nutrintas rankoves, ne laiką, ne talentą. O per tuos metus buvo galima daug kur namus pataisyti ir ne vieną kartą juos iš abiejų pusių nudažyti.

Tačiau genys nepavargsta, medį kaldamas. Netikėtina, kad A. Baronas pavargs rašydamas. Jam neleis prigimtis.

Šiandieninės aplinkos piešėjais

Jau būrį metų A. Baronas kasdieninę duoną kepasi "Drauge", redaguodamas dalį šio dienraščio. Taigi, žurnalistiką pažįsta. Tačiau yra redaktorių, mokančių tvarkyti laikraščius, nuspręsti gauti straipsnių vertę, taisyti juos, bet nesugebančių nico parašyti.

Ne redakcija išaugino A. Baroną publicistu. Priešingai, publicistika jį atvedė redakcijon.

Jau nuo 1949 m. "Drauge" rodėsi A. Barono straipsniai. Tematika buvo įvairi, nes, — jau minėta anksčiau — A. Baronas yra pirmiausia žmogus, turįs akis ir ausis. Net ir dabar, kai darbo sąlygos susiaurino jo aplinką, dau-

Lageriniu pavasario tuku Vokietijoje: Stasys Džugas (kairėje) ir Aloyzas Baronas.

giau išryškindamos redaktoriui ir rašytojui būdingus reiškinis, A. Baronas laikraščiuose prabyra ir apie politiką ir apie 'veiklą', nors šioms dviem sritims iš jo retkarčiais pasigirsta ir piktesnių tonų.

Reporteriai ir koresp. turi būti tikslūs ir objektyvūs, nes jie neša žinią. Iš publicistų reikalaujama sąžinės ir rimties, nes jie skleidžia mintį. Jie gali būti subjektyvūs, savaip matą ir girdį, tačiau turi kalbėti taip, kaip tiki ir supranta. Tikrasis žurnalistas nepataikauja nei sau, nei aplinkai, nei pažįstamiems. Už tai keičiasi jo trumpalaikiai draugai bei pasekėjai, nors jis visada turi tikrų bičiulių ir tikrų priešų. Abiejį gerbia už mintį, pirmieji mėgdami, antrieji nekėsdami.

Žurnalistikoje A. Baronas šio kelio laikosi be didelių pastangų. Jam nesunku, — kietas gyvenimas, nuolatinis sąlytis su žmonėmis ir įvykiais (Chicagoje, kiek girdėjosi, jis anksčiau nevangdavo ir visuomeninio gyvenimo) padeda greitai susigaudyti; drąsa, pasitikėjimas, prigimtis nerimas formuoja tvirtas nuomones visais klausimais.

Tiesa, žurnalistikoje Baronas vietoj ilgai nestoviniuoja, ne-

sigriebia filosofijos, kas būdinga jo beletristikai, įvykių neatskleidžia gražbylyste, neįsispainioja amžinai aktualiuose problemose. Jis vien ateina tiesiai, trumpai ir aiškiai pasakyti tai, kas jam ir kitiems tuo momentu rūpi, todėl jo temos yra kasdieninės, aktualios, už tai A. Barono straipsniai, rašyti prieš daugiau metų, dabartiniam skaitytojui gali būti nesuprantami, už tai dėl jų kai kurių minčių tikslumo šiuo momentu gal suabejotų net pats autorius.

Prieš keliolika metų buvo sunku nuspėti, kurion pusėn A. Baronas nukreips savo dėmesį. Šiandien aišku, — straipsnis liko vien išskalbėjimo priemonė visais gyvenimo aplinkos klausimais.

Mažųjų džiaugsmui, didžiųjų juokui

Atrodytų, kad A. Baronas įklimpęs dienraščio redakcijos rūpesčiuose, kartas nuo karto akimis pervedęs pasaulį ir straipsniais išpasakojęs įspūdžius, apsivertęs parašyta ir rašomais romanais, vaikams laiko negali rasti. Bet kas pasklaido "Eglutę", joje kasmet mato išpaustus bent kelis jo eilėraš. ir apysakaites. Su vaikų literatūra jį tur būt, riša sentimentas, nes pirmasis sąvarankus A. Barono leidinys buvo mažiesiems.

Tiesa, šioje srityje A. Baronas iki šiol neišsiskyrė iš kitų autorių, kaip Nemunėlis eiliavimu ar Tarabildaitė iliustracijomis. Jo ir temų įprastinės, net nemėginančios prisivytį paties A. Barono temų romanuose.

Tačiau vaikai nieško medžiagos svarstymams, ir jų dėmesį patraukia vien su pažįstama aplinka turį ryšio greitai, spalva ir garsais turtingi valzdai, galį sužadinti fantaziją. Jei pasakojime veiksmas slenka lėtai, mažo skaitytojo kantrybė neatlaiko, ir jis čiumpa sviedinį. Jis nemėgsta pilkumo, nesuprantamų situacijų, tylos, šitoki skaitinį keisdamas į netikrą šautuvą ir leisdamas kovon su pačio susikurtu priešu. O kai A. Baronas, rašydamas vaikams, parodo daugiau dėmesio, atsiranda labai vikrių, skambių posmų: Aš gražiai padeklamuojau ir pašokt šiek tiek galiu. Ir todėl esu geruoju su Kalėdų seneliu. (Kalėdų senelis, 1959 m. gruodžio "Eglutė"). Ne retai jis moka svetimus pasaulius sujungti su realybe. Štai "Kačiukouse" A. Baronas taip eiliuoja:

"Tyliai leidžiasi saulelė (Rasos spindi ant žolytės) Ir suslapo jų kojėlės, Ir suslapo uodegytės."

Daugelyje apysakėlių, dar nepėjęs apie įvykius prabilti, o tik skaitytoją su veikėjais supažindindamas, A. Baronas nevengia jiems prikergti nuotykių, tuo būdu padarydamas juos patrauklesniais: "Linus buvo mažesnis už Pauliuką ir silpnos sveikatos berniukas, nes jam kartą zaidžiant didžiulė smėlio krūvo, užgruvo smėlis, ir vos jį ugniagesiai atgaivino. ...o kartais Maikis duodavo jam pavažiuoti traktoriu, nors labai saugojo, nes kartą vienas berniukas nukrito, ir traktorius suvažinėjo." (Eglutė, 1965 m. gegužės mėn.)

Vis dėlto su vaikų skaitiniais Baronas kartais be reikalo paskuba, ir vietomis pasitaiko grubumo eiliavime (Gera dukrelė, 1960 m. kovo mėn. "Eglutė"). Bet gi prisimintina, šie nelygumai daugiausia užtiknami A. Barono rašte, dar periodikoje esančiame. Kai eilėraštuokai ir apysakaitės bus sutvarkytos atskiruose leidiniuose, kai iš jų bus išgrabstyti nelygumai, kas žino, kaip tada jie atrodys?

Juokauti A. Baronas mėgo nuo seno, ir jo humoristiniai eilėraščiai, skaitytais studentišku pobūviu metu, jau džiaugėsi kolegų technikai Kaune, kai dar niekas nenujautė, kad A. Baronas kažkada sėdės Amerijoje, iš kur jo vertingi romanai negalės

SMĖLIO IR SAULĖS VALSTYBĖ

PRANAS VISVYDAS

1

Karo lėktuvas virš Aleksandr'jos kuorų karmo įka. Ausi žemės paminklų žievę. Tarsi Hefa sto ža'zdras, ant piramidžių plazda diena atspari. Pabudęs felachas stebi artėjantį la'vą. O liūtas, be grobio, grįžta lėtai į vėsią aukštupio olą.

Smėlio ir saulės valstybė gyva per amžius pavergia kraują žmogaus ir Egipto valdovams — Tutankamonui, Ramziui, talkiam Aknatonui — krauna vienodą šimtmečių našatą. Ant ieroglių raižo liepsnojančiom rankom įstatymų gymj ir nebegirdi sprausminio lėktuvo skridimo.

2

Vėl Argonautai banquoja per dūzgantį smėlį. Supdami neša ilgesio lizdą prie naujo šaltinio. Saulė palydi pageltusią juostą. Popiečio mintys brenia į šiaurę. Ir ausys anka be garsu.

Šaukti? Ko šaukti, kai niekas negirdi? Klajokliai vilkstinėj žino, kad ilgesio šauksmo varinio tyrų dvasia nesupranta. Skliaurai neprabyla Tirso oazę įstrigusiam paukščiui, kai vakarėjant žalias lyg džiunglės jo skrydis slenktį užkloja, ir viršum kopų pravirksta istorijos žvaigždės.

Argi tai čia, po datulių glostančiom palmėm, turi užgesti širdis? Toli toli nuo motinos pėdų.

3

Ne suvenyrų ieškojau savanoj. Ne dramblio ilčių ir ne kondoro žvilgančių plunksnų. Laisvės pamėnų ieškojau vėšioj karalijoj. Vasaros gausmo. Kedrų ūksmingos draugystės.

Cado vanduo silvilgė skruostų aitrumą. Tarp viksvų paukštis puošnus pabaidytas smigo į erdvę. Mėlyną plunksną metė skylandiam ežero dumbliui. Nerde zigzagais, kol pelkėj įklimpusią tylą perskrodė šūvis taiklus. Ir galingas haubimas bėgančių eilnių sukėlė kregždžių pulkus. Netikėtus juokas moters palydėjo medžiotojų degančių salvę. Tąsyk krūtinėj lūžo dar vienas kelionės meldas.

4

Grojančio laužo arenoj, tarp skydų, šoka laumų, dievų, dievaikių, fetišų kaukės. Zynio valingai ir staigūs šuoliai gąsdina kiltį. Motina glaudžia vaikutį prie bronzinio kūno.

Kas nugalėjo saulės dievus? Koks bus rytojus? Žemė nežino. Laužas nežino. Žvėrys pabūgė

traukias. Gentys paplūsta kaip liūty. Vietovardžiai kinta. Ieškojo keleviajai ženklų. Tik Nilo aukštupio dumbblas jau nebeieško Amarnos miesto, kur miega smėlio kolonų papėdėj Osiris ir jo liekna dievaitė.

Iš pokario studentišku dienų Europoje: Aloyzas Baronas (kairėje), Kazimieras Ambrozaitis ir Petras Kisielius.

pasiekti Lietuvos. Humoristinių eilėraščių jis kartas nuo karto išspausdavo Vokietijos DP stovyklų eros metu, nepamišio jų Amerikoje, išleisęs du rinkinėlius ("Valeriono lašai", "Trejos devynerios"), nuo humoro negali atsikabinti ir šiomis dienomis, nes taip pat redaguoja "Spyglių ir dyglių" skyrių "Drauge".

Nors pripažįstame vardinę, gimtadienius ir mėgstame uždai nuoti, humoras mums nėra artimas. Net įsilinksminę griebiame painesnių temų — partijų, politikos. "Esame" ipratę ieškoti tik rimtųjų pusių, ir šis įprotis kartais mus daro broliais Domeikomis. Mus daro broliais Domeikomis.

Vis dėlto Lietuvoje didelį pasisekimą turėjo Melchioras Putele, nes tasai herojus juokėsi pats iš savęs, bet ne iš kitų. Ir, tur būt, tai pats geriausias kelias, kuriuo humoras gali mūsų tarpan įsiskverbti.

Barono humoras griebia lai-

bindamas Kazj ar Miką, kuriuos galėtume atpažinti. Tiesa, ten visada yra žmogus, bet jis kalba ir veikia pirmuoju asmeniu, tuo save sutapdindamas su autoriumi. Jis nemėgsta juokauti žodžiu dėl žodžio, kaip buvo meistriskai išmokęs L. Žitkevičius, ir kuo pasinaudoja A. Gustaitis. Baronas ima poelgius, nuotykius ir juos taip aprengia, kad verta nuosirdžiai nusišypsoti ir pagalvoti. Ir dera pripažinti, — A. Barono juokas nėra naivus.

Didžioji karalystė

Įsivaizduokime, kad A. Barona pažįstame vien iš jo publicistikos ir daugiau nieko apie jį nežinome. Tokiu atveju sakytume: A. Baronas yra įdomus žurnalistas, vienas iš mūsų gerųjų laikraštininkų. Iš straipsnių galime spėti, kad esąs rimtai susirūpinęs LB ir visais mums svarbiais klausimais.

Atkabinkime jį nuo žurnalistikos, humoro, romano, palikdami

vien mažųjų literatūrą. Tada svarstyjume: tai vaiko psichologiją pažįstas autorius, skambus, gyvas. Reikia daugiau jo darbų mažiesiems.

Tepabūna A. Baronas mūsų akyse vien humoristas. Apie jį išsitarume lygiai gerai, kaip šiaudien išsitarime apie A. Gustaitį, P. Andriųšį ar a.a. Valantiną. Tačiau šalia publicistikos, vaikų literatūros ir humoro A. Baronas mums davė gausybę rimtos beletristikos darbu. Jo romanai taip išbujoje, kad kiti darbai turi pasislėpti, ir visos kitos sritys lieka vien A. Barono "Nebenfach'ais" arba "hobbies". Beletristika atidengė jo minties įvairumą, profl. turtingumą ir įgimtą galią prabilti įdomiu žodžiu. Čia A. Baronas užsikariavo sau teritoriją, joje be jokios pašalinės pagalbos pats įstvirtino, tapo visiškai savarankus ir šioje didžioje karalystėje viešpatauja ne juokais.

(Bus daugiau)

● Naujas Lietuvių katalikų mokslo akademijos židinys. Kanados sostinėje Ottavoje dr. Marrijos Papiuskiene-Ramūnienė inicijatyva ir pastangomis įkurtas šios akademijos židinys. Dr. A. ir M. Papiuskių-Ramūnų sodyon gegužės mėn. 6 d. sukvietas Ottavos lietuvių intelektualų būrelis aptarė židinio steigimo reikalą ir išrinko tokos sudėties židinio valdybą: pirmininke dr. Marjā Papiuskiene-Ramūnienę, vicepirm. kun. dr. Viktorą Škilandžiūną, sek. dr. Algirdą Jurkū ir išd. dr. Juozą Gutauską.

Akademijos Centro valdyba Romoje savo posėdyje š. m. birželio mėn. 11 d. patvirtino Ottavos židinio įsteigimą ir jo vadovybę be priėmė į Akademijos narius visus anksčiau paminėtus asmenis ir —dr. Vincą Kubilių.

ATEITININKAI ISTORIKAI

(Atkelta iš 2 pusl.)

“Lietuvių švietimas Vokietijoje” (1969).

Kiti Liulevičiaus darbai yra skirti daugiau praktikos reikalui — vadovėliai mokykloms. Iš savo turimos archyvinės medžiagos nemaža pabėręs straipsnių spaudoje apie Amerikos lietuvių daugiau ekonominę veiklą. Tuo klausimu rengia didesnę darbą. Didžiausias Liulevičiaus užmojis Pasaulio lietuvių istorija, kuri, kada nors išspausdinta, bus pirmas šios rūšies veikalas Lietuvos istoriografijoje.

Pauliukonis, Pranas (1904. XI. 16 — 1970. IV. 29) studijavo istoriją Teologijos-filosofijos fak. ir jį baigė 1931. Buvo mokytoju pradžios mokyklose ir paskui gimnazijose. 1944 vokiečių žandarų suimtas ir ištemptas į Vokietiją. Karui pasibaigus, dirbo mokytoju lietuvių mokyklose Vokietijoje. 1950 atvyko į JAV ir įsikūrė Worcesteryje. Visą laiką dirbo vietos liutuanistinėje mokykloje mokytoju ir vedėju. Mirė staiga širdies priepuoliu.

Istorijos mokslo darbą pradėjo, ruošdamas vadovėlius mokykloms. Mokyklų reikalams parengė ir istorijos dėstymo metodikos vadovėlių, išleistą rankraščio teisėmis.

Kitais darbais, kaip straipsniais LE ir ypač Lietuvos istoriją liečiančiais rašiniais, pasirodė apskaičiavusi ir su istorine nuovoka autoriumi. Jei būtų turėjęs gerą istorijos mokyklą ir atsidėjęs studijoms, būtų galėjęs tapti kūrybingu istoriku. Pauliukonio ne visiškai pakankamo išsimokslinimo pavyzdžiu gali eiti jo didesnė apybraiža “Katalikų Bažnyčia ir lietuviybė”,ėjusi “Draugo” atkarpoje 1967, spalio-lapkričio m. Šiaip apybraiža parašyta daiktaiškai. Tik duodami faktai ryškunami pagal vieną tendenciją. Pasigendama visašališkumo, kas yra nepakankamo istorinio išsimokslinimo ženklas.

Rabikauskas Paulius (g. 1920. VIII. 16) Lietuvoje tesukubo įsigyti gimnazijos baigimo diplomą Kauno kunigų seminarijos licejiniuose kursuose (1942). 1944 pasitraukė į Vokietiją ir Pullbache (prie Miuncheno) studijavo aukštoje jėzuitų mokykloje filosofiją ir teologiją. 1948 gavo kunigo šventimų ir dar ėjo teologijos mokslus vienoje Westfalijos jėzuitų mokykloje, kur įsigijo teologijos licencijato laipsnį. 1951 atvyko į Romą ir pradėjo studijuoti istoriją Gregorianume. Gavęs pasiūlymą ruošti dėstytoju to universiteto istorijos fak., važiavo specializuotis vieną semestrą į Miuncheną ir kitą — į Parizį, į “L'Ecole des Chartes” prie Sorbonos u-to. Svetur studijuodamas, parengė disertaciją iš paleografijos mokslo. Apgynęs ją sėkmingai Gregorianume (1955), pakviestas pagalbinis istorijos mokslų, paleografijos ir diplomatinės, dėstytoju tame pat u-te. Šiose pareigose pasiliko prof. Rabikauskas iki šių dienų, pasiekęs ordinarinio profesoriaus titulo ir eidamas fakulteto tarybos sekretoriaus pareigas.

Profesoriaus mokslo darbai yra dviejų skirtingų grupių: viena jų liečia u-te dėstomus dalykus, kita — Lietuvos. Pirmosios grupės darbai priklauso ypačiai paleografijos sričiai, kurioje profesorius yra pripažintas autoritetu.

Su pagrindiniu paleografiniu išsimokslinimu prof. Rabikauskas duoda didelį įnašą ir Lietuvos istorijos mokslui. Jis išvelka pirmą kartą į dienos šviesą iš Romos archyvų sunkiai išskaitomus ir surandamus rankraščius. Dabar profesoriaus rinkiniai telkiami apie Lietuvos jėzuitų provincijos (XVI - XVII a.) veiklą ir ypač apie Vilniaus u-to istoriją. Pvz. Metraščio III t. (1967) ir IV t. (1968) straipsnyje “Medžiaga senojo Vilniaus u-to istorijai” duoda įžymų liudijimą apie XVI a. Lietuvą — jėzuitų viceprovinciolo Pranciškaus Sunierio 1570 pranešimą apie kolegijos įkūri-

mą ir jai dovanotas nuosavybes. Kitas vertingas darbas taip pat pirmą kartą archyvine medžiaga pagrįstas, yra “Iš Pašaišės jėzuitų kolegijos metraščių”, Tautos Praeitis, I t. (1961). Jo didžiausias nuopelnas Lietuvos istorijai bus Lietuvos vyskupų relikvijų suredaguotas pirmas tomas, kuris jau antrose korektūrose.

Ateities planuose profesorius turi išsamia Vilniaus u-to istoriją (iki 1773) ir Lietuvoje dirbusiu jėzuitų biografinį žodyną.

Rugytė, Alicija (g. 1902. XII. 5) išėjo aukštesnį mokslą Mergaičių mokytojų seminarijoje Kaune (1927) ir po to studijavo teologijos-filosofijos fak. istoriją. Mokiusi Kaune iki 1939, tais metais buvo perkelta į Vilnių ir darbuosi dviejose gimnazijose paeilui. 1942-44 Svėkšnos gimnazijos direktorė.

1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945. VII. 20 suorganizavo Regensburgo gimnaziją, vėliau perkelta į Scheinfeldą, ir joje ėjo pirmą inspektorių, paskui direktorių pareigas.

Atvykusi 1950 į Chicagą, pradėjo dėstyti istoriją Aukštesnioje liutuanistikos mokykloje ir jį iki šiol dirba.

P. Rugytė yra pirmiausia didelė Lietuvos istorijos mokslo puoselėtoja. Ji viena pirmųjų lietuvių istorijos draugijos steigėjų ir jos valdyboje dirba nuo pat pradžios (1957), eidama sekretorės, išdėstytos ir administratorės pareigas pagal reikalą. Jos nenuilstamam rūpesčiui ir pastangoms išleistas jau 8 “Tautos Praeities” knygos. Jos sumanumu ir rūpesčiu suorganizuota prie Istorijos draugijos jaunųjų istorikų sekcija. Parašė diplominį darbą “Vilniaus Akademija ir universitetas”. Renka medžiagą monografijai korporacijos “Giedra” bei vyresniųjų giedrininkų istorijai.

Staniškis, Julius (g. 1905. II. 28) baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją (1925) ir VDU studijavo Teologijos-filosofijos fak. Lietuvos istoriją pagrindine šaka. Baigęs tą fak. studijavo dar teisę ir 1936 įsigijo teisininko diplomą.

Nuo pat mažens buvo godus knygų skaitytojas, ypač istorinių. Mokydamasis gimnazijoje graibėsi tada pradėjusius rodytis istorinius vadovėlius ir juos tuojau

perskaitydavo. Iš ypatingo pomėgio istorijos mokslui jis ir pasirinktas studijoms pagrindine šaka. Tačiau gyvenimas istorikui Staniškiui taip susidėjo, kad jam Lietuvoje teko visą laiką dirbti administracijos srityje ir nuo istorijos nutolti. Tik išėjimoje turėjo kiek sąlyti su ja, kai ją dėstė Eichstaetto lietuvių gimnazijoje ir JAV šeštadieninėje mokykloje Clevelande.

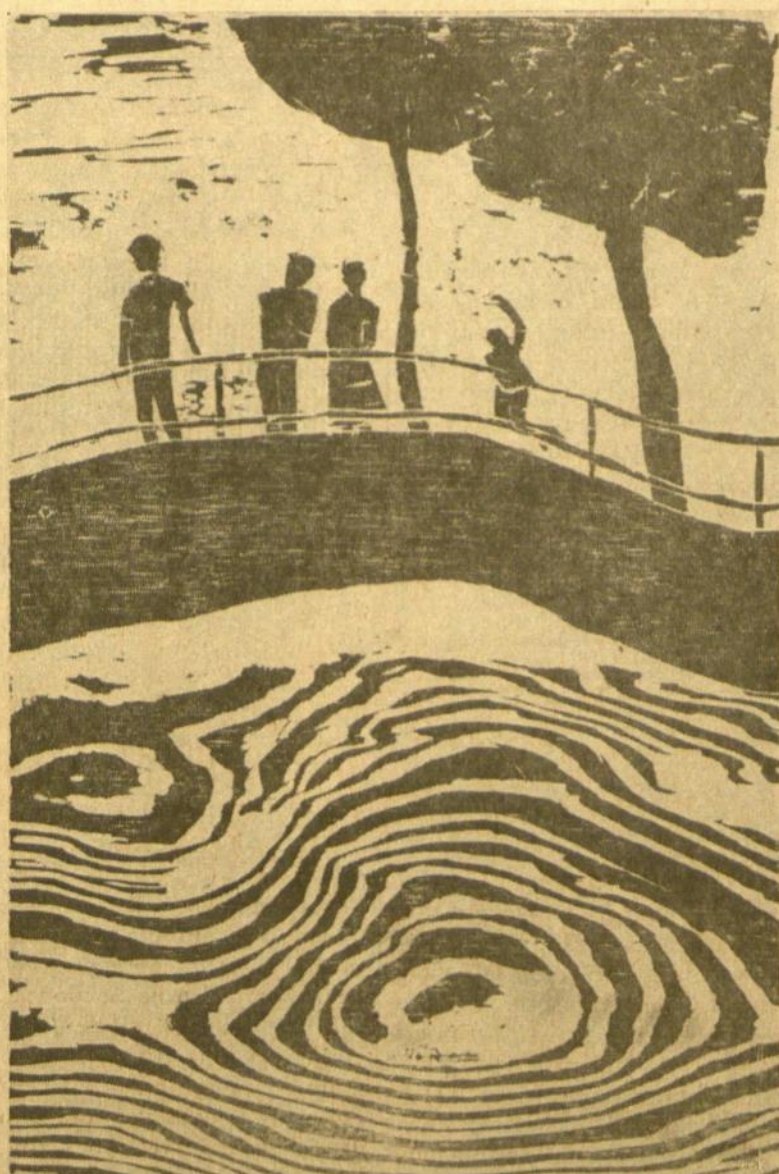
Šiaip pasiliko visuomenininkas, veikęs ateitinkų vadovybėje Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV. Be to, JAV buvo LB centro valdyboje išdėstytas ir kurį laiką jos apylinkės pirmininku.

Studijuodamas istoriją, turėjo profesoriumi J. Totoraitį, žinomą Sūduvos - Suvalkijos istorijos autorių. Profesorius palenkė savo klausytoją pasiimti diplomui darbu savos Lankeliškių parapijos ir jos apylinkių kolonizacijos istoriją. Darbas parašytas iš pirmų šaltinių ir būtų buvęs didelis, jnašas į mūsų sritinę istoriją, jei būtų buvęs išspausdintas. Įgijęs palinkimą būti sritiniu istoriku, Staniškis rašė dar studijas apie Vilkaviškio ir Keturvalakių parapijas ir periodikoje, rašė straipsnius apie Merkinę ir Sūduvos piliakalnius.

Sužiedėlis, Simas (g. 1903. XI. 10) baigė Aušros gimnaziją (1924) ir Teologijos-filosofijos fak. (1928), kur pagrindiniu dalyku turėjo istoriją. Dirbo mokytoju darba Rygos lietuvių gimnazijoje ir Lietuvos gimnazijose. Nuo 1939 buvo lektoriumi Teologijos - filosofijos fak. Bolševikams fak. uždarius (1940), dirbo Lituanistikos institute ir nuo 1941 Filosofijos fak., Kaune iki 1944. Tais metais emigravo į Vokietiją ir porą metų mokė Hanau lietuvių gimnazijoje. Amerikoje nuo 1950 dirbo “Darbininko” redakcijoje. Dabar Encyclopedia Lithuanica redaktorius.

Sužiedėlis nuo pat jaunų dienų tapo žurnalistas ir žurnalistikos nepaleido iki paskutinių laikų. Išėjęs istorijos mokslus, jos dėstytoju tapęs aukštesnėse mokyklose ir universitete, pasidarė tokiu kaip ir žurnalistiniu istoriku. Lengvu, populiariu stiliumi rašė straipsnius ir platesnes apybraižas įvairiais Lietuvos istorijos klausimais. Pirmas apybraižas rašė Vytauto D. 1930 metais; jos ir skirtos šiam Lietuvos kunigaikščiui priminti; jų trys paskelbtos Vytautui D. skirtame kolektyviniame leidinyje.

Vėliau, mokydamas Rygoje, atsidėjęs kiek Lietuvos santykiams

Ona Baužienė

Sekmadienio popietė (medžio raižinys)

su Livonija studijuoti, parašė keletą tuo klausimu straipsnių. Išskirtinai lengvai pasakojamu būdu parašytas veikalas “Vytautas D. ir jo žygiai”.

Tris stambesnius veikalus išleido jau JAV: Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų kongregacija, Sv. Pranciškaus lietuvių parapija Lawrence ir Kunigas Jonas nuo Kryžiaus (Kun. J. Svagzdžio biografija).

Sapoka, Adolfas (1906.II.13 — 1961. III. 9) baigė Panevėžio gimnaziją (1925) ir įstojo į Humanitarinių mokslų fak. istorijos studijuoti. Nuo pat studentavimo pradžios parodė polinkį gilintis į Lietuvos praeitį ir savarankiškai spręsti kylančius klausimus. Kai baigė studijas ir kariuomenėje atitarnavo, fakultetas parinko jį studijoms Prahėje (1931). Čia Sapoka tuojau pasirodė kūrybingu istoriku, kai turtingos čekų ir vokiečių bibliotekose galėjo pasirinkti medžiagą lietuviškais klausimais. Iš to meto studijų parašė net 4 stambesnius darbus iš Lietuvos ir Čekijos santykių praityje.

Nuo 1932 rudens semstro Humanitarinių mokslų fak. išrinko vyresnioju asistentu. Prieš pradėdamas dirbti universitete, dar turėjo progos nuvykti į Stockholmą, kur valstybiniame archyve prisirinko medžiagą iš Švedų karų Lietuvoje ir pagal ją parašė habilitacinį darbą apie švedų karus 1655-6 ir Kėdainių sutartį.

Kauno Vytauto D. u-te ir vėliau Vilniaus dirbo iki 1944 (su pertrauka pirmu bolševikmečiu, kada buvo atleistas). Per tą nepilną 12 metų akademinės veiklos laiką Sapoka parengė ir paskelbė daugiausia darbų. Kai di-dieji įvykiai nutraukė akademinį darbą ir istorikas atsidūrė emigracijoje, jis pasidarė daugiau laikraštiniu. Pradėjo šioje profesijoje dirbti kiek Vokietijoje ir pagrindinai įsitraukė į ją Kanadoje. Čia išbuvo “Tėviškės Žiburį” redaktoriumi nuo 1949 pabaigos iki mirties.

Šapoka su savo darbais paliko iš esmės ištikimas savo mokytojui Ignui Jonynui. Abiem istorijos mokslas buvo pirmiausia smulki šaltinių analizė ir išvados bei sprendimai tik juos apibendrinant daromi. Nesileidžiama į gilesnes spekuliacijas, susilaikoma nuo bet kokių idėjų, kurias kai kurie istorikai drįsta įnešti į praeties įvykius. Tik Sapoka toli gražu pralenkė savo mokytoją tiek darbo vaisingumu, tiek analizės gilumu. Daugiau analitiškas istorikas pasirodė savo disertacijoje “Lietuva ir Len-

Sapokos šaltinių analizė skaidri, nuosekli, kur vis atsižvelgiama į dalyką lietušius autorius ir išvados daromos pagrįstai, nuosekliai. Visuose darbuose jam kelrodžiū buvo vienas tikslas: parodyti lietuvių tautą savaimingai gyvenusią ir veikusią praityje ir nebuvusią vien priekaba prie kitų tautų kaip kai kurie mūsų kaimynai istorikai įrodinėjo.

Zinomiausias Sapokos darbas jo vardo didelės apimties Lietuvos istorija. Iš pažiūros ji yra sutelktinis veikalas bent 5 autorių. Taip buvo suplanuota ir padaryta. Bet redaktorius Sapoka, gavęs bendradarbių rankraščius, turėjo kantrybės ir išstvermės visus parašyti, žinoma, savaimingai visą pakėsdamas. Tuo būdu sutelktinis iš formos veikalas išėjo vienašališkas — Sapokos kūrinys. Su ta Lietuvos istorija paliks visad gyvas Sapokos atminimas mūsų tautoje. Dalykas gražiai derinasi su jo neilgo gyvenimo misija, kur jis buvo trumpalaikis laisvos Lietuvos istorinės minties žymiausias reiškejias.

Šležas, Paulius (1902.I.I. — 1938.V.9) išėjo aukštesnį mokslą Panevėžio gimnazijoje (1925) ir po to studijavo istoriją teologijos - filosofijos fak. ir baigęs (1920), mokė S. Daukanto mojų seminarijoje. 1932-34 gyveno iš raštų ir šiais metais paskelbė eilę rašinių periodiniuose leidiniuose ir atskirai. Ir mokydamas vėliau gimnazijose nepadėjo plunksnos. Darbštis istorikas paliko iki mirties.

Iš jaunų ano meto istorikų Šležas buvo vaisingiausias Lietuvos istorijos rašinių gamintojas. Vi-

suose darbuose vis stengėsi siekti pirmųjų šaltinių ir pagal juos rašyti. Bet skubėdamas ir dar neganėtinai pasiruošęs, nagrinėjo šaltinius paviršutiniškai. Jo gausiems darbams trūkstą gilesnio išžvalgumo. Tačiau nieabejotinas jam būdingas istorinis mokslinis palinkimas. Jis būtų galėjęs duoti vertingų dalykų, jei būtų buvę lemta ilgiau pagyventi.

Urbonas, Ignas (g. 1910. XII. 5), kunigas, 1930 baigė Alytaus gimnaziją ir 1935 Kauno kunigų seminariją. Pažinko į istoriją, dirbdamas Kaišiadorių vyskupijos kūrijos archyvaru (1938-40) ir dėstydamas Lietuvos istoriją Aukštadvario mergaičių mokykloje (1941-44). Todėl Vokietijoje, Bonnoje, šalia filosofijos studijavo 5 metus pasaulinę ir bažnyčios istoriją. Nuo 1949 gyvena JAV ir dirba pastoracinį darbą.

Istorijos mokslo darbui neturėjo progos atsidėti. Bet, kaip parodė tam mokslui dėmesį, aplankydamas Romą, Graikiją, Egiptą, Palestina, Persiją ir kitas istorines vietas bei tautas. Ispūdius iš aplankytų vietų aprašė periodinėje spaudoje, įpindamas į juos ir iskiek ir istorinių dalykų, kai davė LE Kaišiadorių-vyskupijos kurtorinių užuominų. Jis grybštelėjo nių biografijas.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters
Nuomoja — Parduoja — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Vnt 50 m patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

SAVERS SAVE. SPECULATORS WORRY.

WHAT IT MEANS TO BE A STANDARD FEDERAL SAVER...

Starting a savings account with Standard Federal is the beginning of a new experience... an experience of complete confidence and assurance. It's the big reason so many savers come to Standard Federal.

They are confident in the management which has made Standard among our nation's most respected and strongest savings institutions. They know they can get their hard-earned savings whenever they need them. Our record of over 61 years of safety and ready availability of funds gives them confidence in knowing that they can have their money at any time. And what is equally important is that they will get back every dollar they saved in full... plus interest (currently the highest rates allowed by law). If you are looking for a good, sound, proven investment, free of the dangers of wild market fluctuations, consider a savings passbook or certificate account at Standard Federal. Join the over 60,000 savers who can look with satisfaction and assurance to a growing insured savings account at this outstanding savings institution — Standard Federal.

	ANNUAL YIELD	ANNUAL RATE	MIN. BALANCE	MIN. TERM
CERTIFICATE ACCOUNTS	6.18%	6.00%	\$5,000	TWO YEARS
DEFERRED INCOME PLAN ALSO AVAILABLE	5.92%	5.75%	\$1,000	ONE YEAR
PASSBOOK ACCOUNTS	5.39%	5.25%	\$50	3 MONTHS
can be added to at any time	5.13%	5.00%	NONE	NONE

- Highest savings interest rates allowed by law
- Compounded Daily (Paid Quarterly)

ASSETS OVER \$145,000,000. RESERVES OVER \$12,400,000.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento ■ Chicago, Illinois 60632 847-1140

SERVICES ■ A Variety of Insured Savings Plans ■ Home Mortgage Loans ■ Christmas Club Accounts
Vacation Club Accounts ■ Travelers Checks ■ United States Savings Bonds
■ Free Savings Transfer Service ■ Free Parking

OFFICE HOURS ■ Monday & Thursday, 9 a. m. to 8 p. m. ■ Tuesday & Friday, 9 a. m. to 4 p. m.
■ Saturday, 9 a. m. to 12 Noon ■ Wednesday, no business transacted

Skulptūros detalė sv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Vilniuje.

KELIOS DIENOS LONDONE

Išpūdžiai š muzikinio ir teatrinio jo gyvenimo

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Keliaujant po kitus kraštus ir miestus, šalia įvairių muziejų, paminklų, istorinių pastatų, dar jodo mesnis yra lankomosios vietos kultūrinis gyvenimas. Ir, tur būt, labiausiai savo kultūrinio gyvenimo iš visų Europos didmiesčių ir bus pats didžiausias visos Europos miestas ir Anglijos sostinė Londonas. Keliautojui atvykus į šį miestą, nusipirkus kasdieninį laikraštį ir atsiskleidus parengimų skyriui, akys raibsta nuo pramogų įvairumo ir gausumo.

Pati pagrindinė savo gausumu ir pasirinkimo įvairumu pramoga Londone yra teatras. Teatras šiame krašte taip giliai yra įleidęs savo šaknis kaip nei vienoje kitoje tautoje. Čia teatras klesti jau nuo Šekspyro laikų, 16-tojo šimtmečio pradžios. Todėl nenuostabu, kad Anglija turtinga ne tik dramaturgais, bet ir jų perteikėjais, aktoriams, nes čia yra jiems geriausia dirva augti. Čia aktoriai, baigę dramos studijas, aptarnauja teatrus, filmus ir televiziją. Ir patys anglai taip juos apibūdina: jeigu jis ar ji vaidina teatre, scenoje, tai yra didelis talentas, o jam ar jai svarbiau yra garbė ir prestižas; jeigu aktoristas ar artistė vaidina filmuose, jis vaidina dėl pinigų ir garso; o jeigu jis ar ji vaidina televizijoje, tai menkas talentas, tik tiek tesugebas.

Londonas turi apie 40 teatrų veikiančių apvalius metus. Čia galima pasirinkti nuo Šekspyro tra-

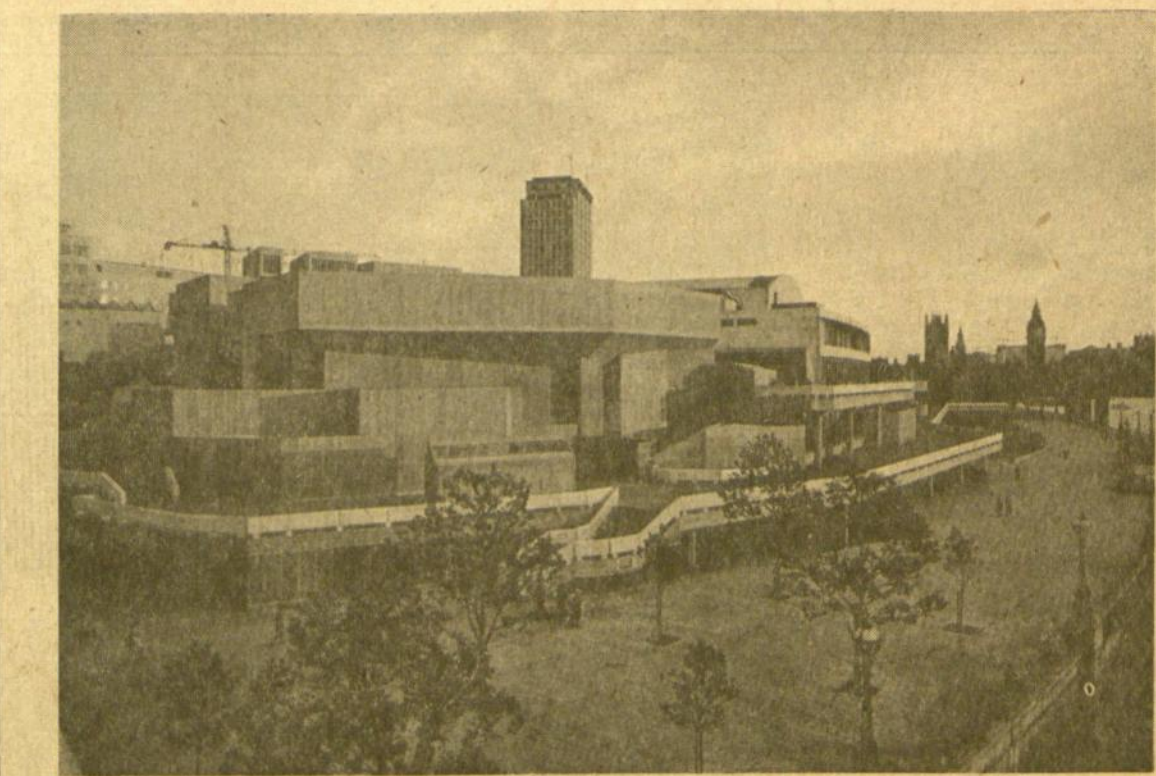
gėdijos iki šių laikų "Hair". Kai kurios lengvos, muzikalinės komedijos, kaip "The Mousetrap", jau vaidinamos 18-tuosius metus, arba "Charlie Girl" jau pasiekė penktuosius metus, arba "Canterbury Tales" jau įpusėjo į trečiuosius metus. Nėgana savo teatro, mums lankantis Londone, Aldwych teatre vyko pasaulinio teatro sezonas, kuriame vaidino gastroliuojantys svečiai atvykę iš Vakarų Vokietijos — Schillerio teatras, Comedie Francaise iš Paryžiaus, Stabile teatras iš Sicilijos ir Meno teatras iš Maskvos. Žinoma, iš tokio didelio skaičiaus vaidinimų sunku apsispręsti ir išrinkti į kurį eiti, o dar sunkiau bilietus gauti, nes čia teatro salės mažutės, talpinančios tik apie 300 žiūrovų.

Po vaidinimo, išeinant iš salės, kalbasi dvi jaunuolės. Viena kitai skundžiasi, kad ji per daug pinigų išleidžianti teatrams, bet negalinti savęs nugalėti, nes taip visai tai mėgstanti. Ir nėra ko stebėtis, kad galima ir visus pinigus išleisti, turint tokį didelį pasirinkimą jiems išleisti.

Po teatro, tur būt, antroji iš eilės Londono atrakcija yra simfoninis orkestras, kurių jis turi penkis: Royal Philharmonic, London Symphony, New Philharmonia, BBC (British Broadcasting Corp.) Symphony, London Philharmonic Operos Covent Garden ir Sadler Wells turi savo atskirus orkestrus, Royal Ballet irgi savo. O kur dar kameriniai orkestrai, atsikros draugijos, kaip Handel Opera Society, anglų 17-tojo šimtmečio kompozitoriaus Henry Purcell draugija. Kaip matyti, Londonas yra persisunkęs muzika. Ir kas įdomiausia, kad nors patys anglai palyginti labai maži yra davę klasiškai muzikai, bet jie taip gerbia ir įvertina ją, kad nėra dienos, kurioje nebūtų klasiškos muzikos koncertų. Simfoniniai orkestrai taip yra sutvarkyti, kad kiekvieną dieną būtų simfoninis koncertas. Šie koncertai dažniausiai

įvyksta Royal Albert Hall talpinančioj apie 8000 klausytojų arba Royal Festival Hall. Ši nauja, 1951 m. pastatyta Royal Festival Hall, ant Temzės kranto, yra panaši į New Yorko Lincoln Center. Tai yra pastatų grupė, kuri susidaro iš kelių salių. Pagrindinė yra Royal Festival salė, mažesnė yra Queen Elizabeth salė, skirta solistų rečitaliams, ir dar mažesnė yra Purcell salė, kurioje atliekami barokinio periodo muzikos kūriniai. Taip pat čia yra National Film salė, jau statoma National Theatre salė, ir numatoma statyti naujas operos rūmus.

Iš viršaus šitas salių kompleksas didelio žavesio neturi, gana grubi, neskoninga cemento krūva. Atrodo architektai išviršinė jų išvaizda daug nesirūpinę, bet visą grožį sudėjo į jų vidų. Royal Festival Hall yra viena iš gražiausių bet kur matytų modernių salių. Gana didelė, talpinanti 3,400 klausytojų, sienos išmūstos medžio lentelėmis, kėdės gelsvos, priekiniuose šonuose kelios ložės, o dešinėje pusėje per salės vidurį yra karališkoji ložė su virš ja stilizuota karūna. Ši salė įdomi tuo, kad orkestras negroja scenoje, kaip įprasta matyti, bet priekinėje dalyje jam padaryta speciali vieta, o ratu apie jį sėdi klausytojai taip, kad orkestras pasilieka viduryje, papuoštas žydrėmis gelėmis ir dekoratyviniais medaliais. Pertraukos metu galima laisvai pasivaikščioti po kitas erdvas sales, kurios supa čia minėtąją. Pirmama aukšte yra restoranas, kavinė, knygų krautuvė (žinoma, viskas apie muziką). Mūsų vakaro programą — Brahmsio Piano Concerto Nr. 1, atliko jaunas ispanas pianistas Rafael Orozco, Londono New Philharmonia orkestrą dirigavo italas Carlo Maria Giulini, kaip programoje parašy-

Modernios architektūros pavyzdys — vi sas koncertinių salių kompleksas Londone

rašyba, parašyta, kad atliekama Čaikovskio simfonija, diriguoja gi garsus vokiečių dirigentas Wilhelm Kempff, groja Londono Royal Philharmonic orkestras. Nutarėme, kad tik dienos metu tiek jaunimo daug lanko koncertus. Bet kai nuėjome paprastą antradienio vakarą, lygiai tiek pat jų buvo ir tada. Tik, gal būt, nebuvo tiek daug pačių mažiausių, kurių netrūko sekmadienio popietė, tokių tarp 6-10 metų. Atrodo, kad anglai jau iš anksto pasirūpina savo muzikiniu prieaugliu taip, kad nereikia bijoti, jog klasikinės muzikos publika čia išnyktų. Ir kiek šis jaunimas prieš koncertą buvo judrus, tiek per koncertą buvo ramus ir atidus, o pasibaigus koncertui labai entuziastingas savo plojimais jo išpildytojams.

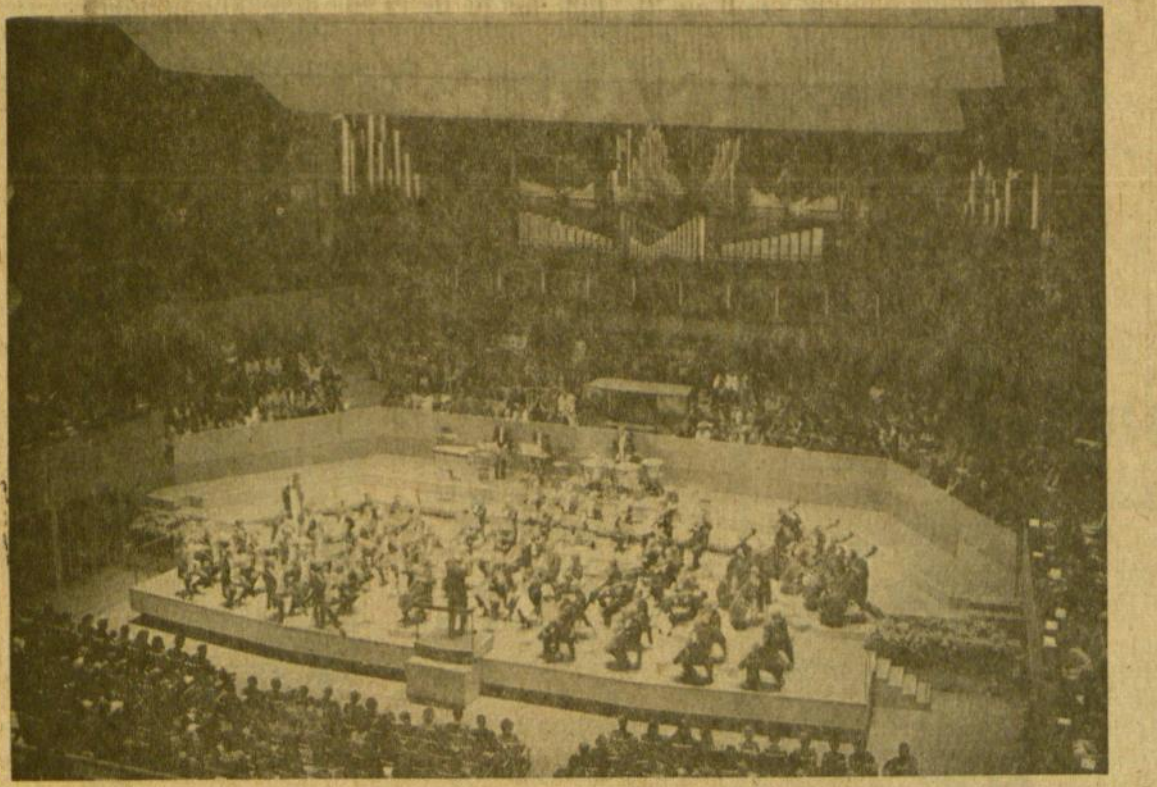
Anglai aplamai labai rūpestingai prižiūri savo koncertų tvarką. Jeigu bilietai į koncertą išparduoti ir yra žmonių, norinčių bilietus pirkti, liepiama stoti į nurodytą vietą ir laukti bilieto atsiradimo laimės. Kai kas nors atneša bilietus pardavimui, tada tvarkdarys iš eilės praleidžia tiek žmonių, kiek yra bilietų, o likusieji turi ir toliau laukti. Koncertų lankytojai taip pat yra labai gerai informuoti. Lentoje yra iškabintas viso mėnesio tvarkaraštis padiegiui. Jeigu pasitaiko koks pakeitimas programoje arba išpildytojų sąstate, tada šalia tos dienos užrašomos kortelės su išrašytais pakeitimais. Į koncertus atvežami ir invalidai, negalį vaikščioti žmonės, su kėdėmis. Specialiuose autobusuose jie privežami prie du-

ry ir iš čia nuvežami į salėje paliktą jiems specialią vietą. Tokios rūpestingos tvarkos niekur kitur neteko patirti šiemetinėje kelionėje po Europą. Pamačius tokią entuziastingą koncertų publiką, pasidaro aišku, kodėl Londonas gali išlaikyti aukštos kokybės, pasaulinio garso penkis simfoninius orkestrus.

Vienintelis nuostolis, mums lankantis Londone, buvo tai, kad čionykštė opera Covent Garden gastrolėms buvo išvykusi į Muencheną ir V. Berlyną. Vietoj operos teko matyti Royal Ballet spektaklį tuose pačiuose operos rūmuose — The Royal Opera House. Apie šio baleto trupę nėra reikalo nė kalbėti, nes jo aukštas meninis lygis yra gerai pažįstamas ne tikti visam pasauliui, bet ir čikagiečiams, kur beveik kasmet baletas mus aplanko su savo puikiais spektakliais.

O kai po dienos vaikščiojimo kojos atsisako tarnauti ir galva svaigsta nuo dienos gausių išpūdžių, tada viešbutyje, išsitiesus ant lovos ir atsisukus radijo, gali išklausti Šekspyro dramą, koncertą ar operą, niekur neidamas, nes visa tai yra transliuojama per radiją. Pvz. vieną dieną taip išklausėm kalbą apie Sv. Joną Krikštytoją, skirtumą tarp sąmojaus ir humoro, Beethoveno sonatas, Šekspyro dramą. O apie orą žinojome ne tik koks bus Londone, bet ir Airijoje, Škotijoje ir visoje Anglijoje. O pasaulinės žinios duodamos tik kokią minutę, tik pačios svarbiausios.

Tokie buvo parsivežti kelionės išpūdžiai, praleidus kelias dienas Londone. Gal tiems, kurie ten gyvena nuolatos, ir atrodys viskas ne taip kaip mums, nes mes į viską žiūrėjome ir viską matėme keliauninkų akimis, norėdami kuo daugiau aprėpti tokiu trumpu laiku. Mums nesvarbu to ar kito miesto gyventojų problemos, gerumai ar trūkumai, mums tik svarbu pamatyti jo įžymybes, kurių čia tiek daug ir tokių įdomių. Todėl mum išpūdžiai iš praleisto laiko Londonė. Patiko jo architektūra, parkai, muziejai, istoriniai paminklai, švara, tvarka, o svarbiausiai — jo gyventojai su savo gyvu, kultūriniais polėkais gausiu ir įvairiu gyvenimu.

Karališkoji festivalių salė (Royal Festival Hall) Londone.

POPILIARIAUSI SKELBIMAI DRAUGE

Kokie yra populiariausi skelbimai "Drauge".
Tie skelbimai, kurie užima tik kelias eilutes, yra plačiai skaitomi. Kartais jie daugiau patraukia skaitytoją, negu didesnieji skelbimai.
Tie skelbimai yra "Aplink mus" skyriuje paskutiniam dienraščiui "Draugo" puslapy. Vienas, kitas toks skelbimas gali daug padėti Jūsų draugijos parengimui. Daugelis naudojami tokiais skelbimais, nes jie yra plačiai skaitomi kiekvieną dieną. Pabandykite skelbti ateinančių Jūsų draugijos parengimų tokiu būdu "Aplink mus" skyriuje.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progal. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.
REIKMENYS FOTOGRAFAMS
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PRospect 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai—pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai—metalu aplieti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Perskaite "Draugą", duokite kitiems pasiskaityti.

SKELBKITE PARDUODAMUS DALYKUS DRAUGE

PARDUODATE NAMĄ? BALDUS? AUTOMOBILĮ?
Geriausia vieta skelbtis Jūsų dienraščiui "Draugo" puslapiuose. Rezultatai būna geri, kaip matote iš šių liudijimų:
"Kai mano vyras mirė, aš norėjau parduoti automobilį. Paskelbiau "Drauge" ir atsiliepė 15 asmenų. Pirmas nupirko. Pasiūlymas buvo geras" (Mrs. S. S.).
"Mano darbininkė patarė man paduoti skelbimą "Drauge", kai aš norėjau parduoti seną, didelį, gražų stalą, kurį man paliko mano bobutė. Jau kitą dieną atsiliepė inteligentiškas vyras ir nupirko. Aš tik mokėjau \$1.96 ir atsiliepė 5" (M. K.).
Paskelbiau namą pardavimui, ir adresas buvo klaidingai paduotas bet mano kaimynė, kurios adresas buvo pažymėtas, atsisiuntė pirkėjas pas mane ir aš parduaviau trečiam lankytojui" (Mrs. B. B.).
Tokie paliudymai labai dažni, dėlto apsimoka skelbtis dienraščiui "Draugo" puslapiuose.

Papiginta kaina UŽSAKYKITE DRAUGĄ JAUNIMUI

Reikia visomis išgalėmis stengtis pratinti mūsų jaunimą skaityti lietuvišką spaudą. Mūsų dienraščiui administracija nori Jums šiame svarbiame reikale nuosirdžiai padėti.
Jeigu Jūs prenumeruojate "Draugą", o Jūsų vaikai gyvena skyrium ir lanko mokyklą svetimoje aplinkumoje, Jūs galite jiems užsakyti šio lietuviško dienraščiui antrąją prenumeratą atskirai, papiginta kaina, gaudami visą trečdajį nuolaidos nuo pilnos prenumeratų kainos.
Ir jaunavedžiams galite užsakyti "Draugą" tomis pačiomis sąlygomis — papiginta kaina. Jūsų sūnūs ir dukros, gyvenami Jūsų namuose, gal skaitė lietuvišką dienraštį. Prateškite šią gražią tradiciją ir jiems atskirą šeimą sukūrus. Visais atvejais pasinaudokite teikiama trečdajio nuolaida.
Velkime drauge, kad mūsų jaunimas skaitytų lietuvišką dienraštį "Draugą"!
"Draugo" administracija

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%
PER ANNUM

PASSBOOK ACCOUNT

65
ANNIVERSARY

NOW INSURED TO \$20,000.

OFFICE HOURS
Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.
No Business Transacted on Wednesday

ANTROJI BALTISTIKOS STUDIJŲ KONFERENCIJA

Vietā: San Jose State College, San Jose, California 95114.

Laikas 1970 m. lapkričio 23-29 d.

Konferencijos būdas. Mokslininkai, susidomėję Pabaltijo kraštų geografija, istorija, kultūra, folkloru, literatūra ir t. t., atvyks iš įvairių kraštų ir žemynų — iš Vokietijos, Švedijos, Šveicarijos, Australijos, Škotijos ir, žinoma, šiaurinės Amerikos.

Konferencijos rengėjais yra San Jose State College ir Draugija baltistikos studijoms remti (Association for the Advancement of Baltic Studies). Visai konferencijai pirmininkauja profesorius dr. Edgar Anderson, ir komitetui vietiniams paruošimo darbams pirmininkauja Heino Jøgis.

Konferencijos tikslais yra sudaryti aplinką, kur žinios ir idėjos, liečiančios baltistikos įvairias sritis, bus išdėstytos ir aptartos; pateikti veikimo centrai mokslininkams, kurie yra susidomėję tomis sritimis; skelbti žinias apie Pabaltijo kraštus, kad būtų patraukta daugiau dėmesio visam Pabaltijo regionui ir ypač Pabaltijo kraštų likimui.

Kiek yra laukiama dalyvaujančių? Priskyrus posėdžių pirmininkus, dalyviai, kurie pranešimus skaitys, ir tuos, kurie paskaitytus pranešimus viešai aptars, suvažiuos daugiau kaip šimtas mokslininkų. Tarp jų kai kurie yra pasaulinio garso.

Kas pakvieta mokslininkus? 1968 metais, Pirmąją baltistikos studijų konferencijai besibaigiant, buvo sudarytas ypatingas komitetas programai rengti; jam pirmininkauja dr. E.

Anderson. Komitete dalyvauja Maria K. Gūrbatienė (Ivare), M. Havel iš Kalifornijos universiteto, Los Angeles, dr. Ivar Havel iš Vytautas S. Vardys iš Orlonoms universiteto. Komiteto nariai sumezgė ryšius su žiniomis konferencijos dalyviais ir juos pakvieta konferencijai dalyviais ir pakvieta.

Kas atlieka paruošimo darbus? Vietinius konferencijos paruošimo darbus atlieka ypatingas komitetas, kurio narių dauguma yra Pabaltijo tautų žmonių, gyvenančių San Francisco apylinkėje. Įvairūs pakomitetai parūpina konferencijos dalyviams nakvynes ir keliavimo priemonės, juos prižiūrėdami ir kitus su konferencija susijusius darbus atliks. Yra dar pakomitetai piniginiams reikalams, spaudai bei informacijai ir Pabaltijo kraštų liaudies meno parodai rengti.

Ar visi norintieji bus laukiami? Taip. Plačioji publika yra pakviesta dalyvauti. Įėjimo kaina \$5, o studentams \$2.50. Įsirašymo blankus galima gauti šiuo adresu: The Second Conference on Baltic Studies, Department of History, School of Humanities and the Arts, San Jose State College, San Jose, California 95114.

Kaip galima remti konferenciją pinigais? Konferencijai reikia paramos pinigais iš visų laisvame pasaulyje gyvenančių tautinių bendruomenių. Aukos yra atskaitomos nuo federalinių mokesčių (tax deductible). Čekiai turi būti pasiūstyti konferencijos tikslams atidaryta sąskaita, būtent: San Jose State College Foundation — Account No. 6409 A. 2, San Jose State College, San Jose, California 95114.

Vieni iš tų, kurie rūpinasi antrąją Baltistikos studijų konferencija, įvykstančia šiais metais lapkričio mėn. 26—29 d. San Jose State College, San Jose mieste, Kalifornijoje: iš kairės į dešinę: Gundar J. King (Pacific Lutheran University), Jaan Puhvel (University of California, Los Angeles), Rapiel Sealey (University of California, Berkeley), Edgar Anderson (San Jose State College), Jan Trajans (University of California, Berkeley) ir Ojar Celle (Komiteto ryšiams su spauda palaikyti pirmininkas).

Išskelė gyvą reikalą turėti lietuvių kalbų žodyną. K. Korsakas taip pat akcentavo folkloristinių ir literatūrinių baltistinių tyrimų būtinumą. Konferencijos programa buvo labai įvairi ir didelė — 26 pranešimai (1964 m. — tik 12). Be to, antroji konferencija peržengė ir sąjunginius rėmus — 3 pranešimai buvo užsieniečių. Aptarti visus pranešimus būtų tiesiog neįmanoma. Bet ir nebūtina — tai bus atlikta mokslinėse recenzijose, kai konferencijos pranešimai išeis atskiru leidiniu. Čia juos galima tik glaustai apžvelgti.

Daug dėmesio konferencijoje buvo skirta baltų kalbų ir tarmių fonetikos, fonologijos ir akcentologijos problemoms. Pensilvanijos valstijos (JAV) universiteto profesorius V. R. Šmolstys (Schmalstieg), beje, užpėnai lankėsis Lietuvoje, organizavęs pirmąją baltistų konferenciją Amerikos žemyne (1968 m.), sklandžiai lietuvių kalba padarė pranešimą "Baltų ir slavų vokalizmo sistemų raidos chronologija". V. Zuravliovs ir A. Avksentjevas (Doneckas) pranešime "Apie vieną baltų ir slavų izoglosą" bandoma aiškinti, kaip opozicija ilgas akūtinis — trumpas cirkumfleksinis transformavosi į opoziciją ilgas akūtinis — ilgas cirkumfleksinis ir kiti painūs fonologijos klausimai. A. Girdeinis (Vilnius) kalbėjo apie lietuvių kalbos vardažodžių priesagų kirčiavimo raidą. Pranešėjas išskėlė hipotezę, kad dabartinę priesaginių žodžių kirčiavimo modelį nulėmė Sosiūro—Fortunatovo dėsnis, o lietuvių (ir baltų) prokalbėje išvestiniai žodžiai būvę kirčiuojami kaip pagrindiniai. Rygos kalbininkė R. Gryslė nagrinėjo latvių skiemenų priegaidžių semantinę svorį. Nemaža diskusijų sukėlė A. Bredako (Ryga) pranešimas "Kai kurie konsonantizmo istorijos klausimai ir priebalsių fonologinės sistemos raida Latgalės tarmėse". Z. Zinkevičius (Vilnius) savo pranešime "Dėl lietuvių tautosilabinių an tipo junginių pirmojo dėmens siaurėjimo" an — un pradžių iš XIV a. nukelia į XI—XII a. J. Kazlauskas (Vilnius), nagrinėjęs baltų kalbų pakitimų santykinę chronologiją nustatymo galimybes ir ribas, taip pat prieina išvadą, kad tarminiai skirtumai yra senesni, negu iki šiol manyta, o vėliau veikusi niveliacija.

Baltų dialektologijai buvo skirtas M. Rudzys (Ryga) pranešimas. Jo tema — "Esamojo laiko formos su priesaga -n- kai kuriuose lietuvių aukštųjų tarmėse". Lietuvių tarmės tokių formų neturi. Labai turiningi buvo dar du pranešimai iš morfologijos: V. Mažulis (Vilnius) "Dėl baltų veiksmažodžio fleksijos istorijos" ir A. Savčėnos (Rostovas) "Genetiniai baltų kalbų santykiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis". Šveičias iš VFR, Getingeno universiteto profesorius V. P. Šmid, veikalo "Baltų ir indoeuropiečių veiksmažodžio studijos (1963) autorius, semiotiniu požiūriu nagrinėjo sudėtingą kalbos dalių problemą.

Trys pranešimai (visi šeiminingi) buvo skirti sintaksei. Tai V. Ambraso "Dėl lietuvių kalbos dalyvių sintaksinės sistemos raidos", J. Palonio "Dėl vienos lietuvių kalbos infinityvinės konstrukcijos" (tipo jam (bus) mirti) ir A. Pirockino "Dėl kilmininko ir galininko su bendratimi vartojimo tikslo aplinkybė reikšti". Konferencijoje buvo plačiai ir giliai paliestos leksikos, semantikos, darybos ir etimologijos problemos. A. Sabaliauskas (Vilnius) apžvelgė baltų kalbų tvarto pavadinimus. Pranešimą "Lietuvių nasrai: etimologija ir gramatika" pateikė mąklivietis O. Trubačiovas (pats dalyvauti negalėjo). J. Otkupšėkovas (Leningradas) precizavo leksinių izoglosų atrankos principus, pagrįstai teigdamas, kad etimologiniai atitikmenys ne visada yra leksinės izoglosos ir akcentuodamas darybinio kriterijaus svarbą. Pastarąja mintimi vadovaujamas ir J. Lau-

čiūtės (Leningradas) pranešime "Darybinis baltizmų išskyrimo slavų kalbose kriterijus". Skoliniam buvo skirti dar du svečių pranešimai: R. Ekerto (Leipcigas) "Slavų skoliniai su kamieniu -i lietuvių kalbos istorijoje" ir A. Nepokupno (Kijevas) "Lietuviški apeliatyvai XVI—XVII a. ukrainiečių kalbos paminkluose". R. Bertulis (Ryga) nagrinėjo liet. bernas; latv. bernas ir jų vedinių semantiką. Vilniečio S. Karaliūno pranešimas "Dėl kai ku-

(Nukelta į 8 psl.)

SACRED HEART SCHOOL
Resident School For Boys
Grades 4 Through 8
BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL
ANDOVER, MASS. 01810
SKELBKITES "TRAUGE"

1970 Plymouth-Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe
Kaina nuo \$1,995.00
25 mylias su vienu galonu
PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER
GTX, FURY — DUSTER
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

LIETUVISKAS RESTORANAS, kuriame GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI.
Atdara nuo 6-jos valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro.
Pirmadieniais uždaryta
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

foto V. MAŽELIS
• vestuvės; spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Tel. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

BALTISTŲ DIENOS VILNIUJE

Tarptautinės plėtos baltistikos konferencija Vilniuje, kaip jau esame anksčiau skaitę trumpai informavę, įvyko birželio 16-17 dienomis Vilniuje. Tai buvo jau antroji, ten vadinama Sąjunginė baltistikos konferencija. Plačiau apie ją Jonas Klimavičius Vilniuje leidžiamam savaitraštyje "Literatūra ir menas" birželio 27 d. laidoje rašo:

"Palyginti neilgas laikotarpis nuo pirmosios konferencijos (Vilnius, 1964.11.26 — 28) baltų kalbotyrai ir apskritai baltologijai buvo labai vaisingas. Didžiausias organizacinis tos pirmosios kregždutės pasiekimas buvo žurnalas "Baltistica". Išėjusiuose 5 tomuose (10 sąsiuvinų bendros 1260 p. apimties) buvo paskelbta daugybė ne tik lietuvių, latvių, kitų sąjunginių respublikų, bet ir užsienio kalbininkų (įdomumo dėlei čia minimas pavardės rašome taip, kaip jos rašomos lietuviškoj spaudoj Vilniuj. Red.) — I. Duridanovo (Sofija), R. Ekerto (Leipcigas); E. P. Hempo (Čikaga), V. Kiparskio (Helsinki), I. Marvano (Prah), J. Otremskio (Poznanė), V. Pizanio (Milanas), V. R. Šmolstys (Pensilvanija), A. Vajano (Paryžius) ir kitų straipsniai, o taip pat svarbiausių Tarybų Sąjungos ir užsienio baltistikos darbų recenzijos, parašytos daugiausia mūsų mokslininkų. "Baltistica" gerai vertinama pasaulinėje indoeuropistikos arenoje. Didelis stimulas baltistikai vystyti ir koordinuoti, ypač tarptautiniu mastu, buvo 1963 m. Sofijoje V Tarptautiniame slavistų suvažiavime patvirtinta Tarptautinė baltų ir slavų santykių tyrimų komisija, kuriai energingai vadovauja Lietuvos Mokslų akademijos akademikas K. Korsakas.

Šių metų konferenciją parėngė organizacinis komitetas: Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto rektorius akademikas prof. dr. J. Kubilius (pirmininkas), prof. dr. J. Kazlauskas (pirmininko pavaduotojas), Estijos Mokslų akademijos akademikas prof. dr. P. Aristė, akademikas prof. dr. K. Korsakas, prof. dr. V. Mažulis, Leningrado valstybinio A. Zdanovo universiteto prof. dr. J. Otkupšėkovas, prof. dr. J. Palionis, Latvijos valstybinio P. Stučkos universiteto profesorė dr. M. Rudzys, TSRS Mokslų akademijos Rusų kalbos instituto direktoriaus pavaduotojas, filologijos mokslų daktaras O. Trubačiovas, Lietuvos Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministras filologijos mokslų kandidatas doc. H. Zabulis, prof. dr. Z. Zinkevičius. Konferenciją universiteto Akty šalėje atidarė ministras H. Zabulis.

Įžanginį pranešimą "Baltistikos uždaviniai ir perspektyvos" padarė akademikas K. Korsakas. Pranešėjas apžvelgė svarbiausius pastarųjų metų baltistikos pasiekimus. Jie — lietuvių ir latvių akademinės gramatikos, žodynai, atskirų autorių monografijos — sudarytų solidžią lentyną. Reikšmingi ir užsienio baltistų darbai. Iš jų pats svarbiausias — norvegų kalbininko Chr. S. Stango "Vergleichenhe Grammatik der baltischen Sprachen" (1966), o netikėčiausias — tolimosios Kalkutos universiteto profesoriaus S. K. Četerdžio (Chatterji) "Balts and Aryans" (1968): Baltistų laukia dideli darbai — dialektologinių atlasų ir pilnų vardynų (ir toponimijos, ir antroponimijos) parengimas, kalbos paminklų leidimas ir kt. Be kita ko, pranešėjas

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
5 1/4% **5%**
Mokamas uz Vienų Mėtu Certificate sąskaitas Minimum \$5,000.00
Naujas aukštas dividendas mokamas uz investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. namams reikmenų.
LIETUVIŲ ISTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 6:30 val. po pietų.

Fotografav žavioms nuotakoms
The Paul Studio
MODERN. FOTOGRAFO NAMAI.
SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS
3213 So. Morgan St.
Chicago, Illinois 60608
TEL. YARds 7-5858

HEAVY DUTY STRUCTURAL STEEL POSTS & RAILS
STEEL BASE WIRE CABLE FOR MAXIMUM TENSION
HEAVY DUTY HOT DIP GALVANIZED WIRE
ALL POSTS SET IN RIGID CONCRETE FOUNDATIONS
HEAVY DIE CAST TRAP SQUARE, GATE CORNERS
CHOICE OF POST & GATE FINISHES

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui.
Nerūdija ir nereikia dažyti.
T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.
S T O G E L I A I
DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.
Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.
FORMICA KABINETAI
KOSTAS BUTKUS
Telef. — PProspect 8-2781

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Mariją Piaseckaitę-Slapelienę 90 metų.** Kas lietuviška jame Vilniuje nuo pat 1905 metų nepažinojo Marijos Piaseckaitės-Slapelienės! Pirmiausia kaip vaidintojos ir solistės pirmuosiose viešose lietuvių spektakliuose, o vėliau ir kaip ilgus dešimtmečius lietuviškojo karyno Domininkų gatvėje savininkės.

Visas jos gyvenimas yra tampa riai surištas su Vilniumi. Jame jubiliatė ir gimė 1880 m. birželio 18 d. Nuo pat jaunystės ji aktyviai įsijungė į lietuvių kul-

Marija Piaseckaitė-Slapelienė

tūrinį gyvenimą, bendradarbiaudama taip pat anais laikais draudžiamosiose lietuviškoje spaudoje. Spauda atgavus ir kultūriniai veikalai plečiantis, ji, kaip solistė, girdima jau Miko Petrausko operetėje "Kaminkėtytis ir maliūninkas", o taip pat dainuoja pagrindinę rolę 1906 m. pirmojoje lietuvių tautinėje operoje "Birutė".

Tolimesnis jos gyvenimas ištiesai buvo surištas su įsteigtu jai jos vardo lietuviškoju knygynu, kuris, net įvairioms valdžioms keičiantis, savo veiklos Vilniuje niekada nebuvo nutraukęs nuo 1906 iki 1946 metų. Ką įvairių okupacijų metais reiškė Vilniui ir Lietuvos krašto lietuviams šis Marijos Slapelienės

knygynas, gali tikrai suprasti tik tas, kas Vilniuje buvo anais laikais gyvenęs ir iš arti pažinęs Vilniaus lietuvių nepalaužiamą kovą dėl savosios kultūros.

Slapelienės lietuviškasis knygynas metais ir dešimtmečiais buvo Vilniaus lietuvių bendroji susitikimo vieta; po šimtmetinėmis ir skliautuotomis jo lubomis čia nuolat galėjai regėti ir tolimos provincijos kaimietį lietuvį, ir vietoje nenustygstantį kun. J. Tumą-Vaižgantą, ir orą tautinio atgimimo patriarchą dr. Joną Basanavičių ir daugelį, daugelį kitų.

Patį Mariją Slapelienę palaikė su visais reikalingais ir bičiuliškais santykiais. Ji dabar galėtų daug ir įdomiai savo atsiminimus papasakoti (ką po truputį tenykštėje spaudoje ir dar) apie aną, jau istorijon pasitraukusių, dešimtmečių žymiuosius mūsų tautos kultūrinio darbo judintojus, apie rašytojus, muzikus, dailininkus ir jų rėmėjus bei skatintojus — šviesiuosius visuomenininkus.

Vilniuje yra kilęs sumanymas buvusias Marijos Slapelienės lietuviškojo knygyno patalpas paversti Spaudos muziejumi. Kaip rašo apie jubiliatę tenykštėje spaudoje. ("Bibliotekų darbas", 1970 m. Nr. 5). "Iš savo spaudos kolekcijos ji atrunka ir klasifikuoja knygas, kurios galėtų būti naudingos muziejui". Neabejojame, kad tokio muziejaus įkūrimas istorinėse Marijos Slapelienės knygyno patalpose būtų pati geriausia dovana suaktyvininkei devyniasdešimtmečio progai.

• **Antano Miškinio poezijos rinktinė** išleista šiais metais Vilniuje dviem tomis: I t. 275, II — 192 psl.

• **Vytautas Jakelaitis** paruošė studiją apie Lietuvos dainų šventes. Veikalas 256 psl. apimties, išleistas Vilniuje.

• **Rusėjimas per teatrų sparnus** tempu vykdomas okupuotoje Lietuvoje. Šiam reikalui po-

kario metais Vilniuje buvo įsteigtas specialus teatras. Ee jo dažnai į Vilnių ir kitus Lietuvos miestus atvyksta rusų teatrų trupės iš Rusijos miestų. Liepos pradžioje į Vilnių atvyko Rygorusų teatras, atvežęs 11 rusų spektaklių. Daugiausia tai bolshevikiniai propagandiniai veikalai, skirti greitesniam krašto rusinimui.

• **Eilė okupuotos Lietuvos archeologų**, jų tarpe R. Rimantienė, Tautavičius, V. Urbonavičius, R. Kulikauskienė ir visa eilė kitų šią vasarą specialiose ekspedicijose tyrinėja senus Lietuvos pilkapius. Iš tiriamųjų ob-

jektų minimi: Piktagalio — Marjampolės, Sudargo, Nerės — Šventosios santakos ir kiti kapi nynai.

• **Zibuntas Mikėsys**, Paryžiuje pas.ovia gyvenęs dailininkas, va sarą leidžia Ispanijoje. Pirmojo jo smėtinio vaizdo buvo Sevilijos miestas.

• **LKMA Centro valdyba** Remoje — birželio 11 d. savo posėdyje priėmė ir Akademijos narius: istoriką dr. Algirdą Budreckį, kompozitorių-muziką Jeronimą Kačinską, profesorių dr. Antoną Musteikį ir kun. dr. Kle mensą —Zalalį, OFM.

Sumišusi tikrovė ekrane

STASE SEMENIENĖ

Dabar jau pavirtęs legenda "rock" muzikos festivalis turėjo būti trijų dienų taikos ir muzikos atžymėjimas. Susirinko per 500,000 jaunu žmonių. Vieni jų, mokėdami \$15 už bilietą, kiti gi (ir tu buvo tūkstančiai spiedamies veltui. Vaizdas buvo nekoks: mylių myliom tėsėsi sustatyti mašinų eilės, anot radijo pranešimų, po iškritusio trijų-keturių colių lietaus sekė dvigubas — šešių colių purvas, sudegintos dešrelių pastoginės, draugai pamesti ir surasti, o visa tam pasibaigus, penkiasdešimt nuteriotų akry atrodė lyg po baisios kovos, pilni šiukšlių, primenantys vietą, kur Amerikos jaunimas buvo matomas ir girdimas 1969 m. rugpiūčio mėn. "Woodstock" filmas yra Michael Wadleigh trijų valandų tikrovės užfiksavimas — kas faktinai įvyko Bethle, N.Y., ir jo paties aiškinimas, ką visa tai reiškė.

Kaip dokumentinis filmas apie muzikinį įvykį, kuris sulaukė tokius individualius programas atlikėjus ir grupes, kaip Richie Havens, Joan Baez, Arlo Guthrie, Crosby Stills ir Nash, ir dar visa dešimtį jų mažiau ar daugiau žinomų amerikiečių visuomenės ir nelabai žinomų mūsų lietuviškai publikai, mestinai išmes žiūrovus iš jų sėdynių su šešių kanalų stereo garsu. Techniškai darbai buvo atlikti pro-

fesionališkai. Wadleigh sudarė masyvų pastatymą: apie dvidešimt prityrusių fotografų darbovisi festivaly, o vėliau filmą karpė ir sustatė patys geriausi redaktoriai. Atskiri muzikiniai numeriai, beveik uniku ma, puikiai pagauna vaizdą ir garsą tu vykdytojų, kurių pamatyti susirinko pusė milijono jaunuolių.

Tačiau jaučiasi ir šioks toks ribotumas dėl 16 mm. aparatų pavartojimo.

Kaip nufilmuotas vaizdas to pusės milijono, kuris atvyko, pamatė ir iškenėjo, "Woodstock" nėra jau taip labai įtikinantis. Jo pastangos būti socialiniu dokumentiniu filmu kartais atrodo supliuškančios ir krentančios į gilią propagandos duobę. Duodama per daug vaizdų apie sočinamąsi taiką, melle ir laime, bet labai šykščiai faktų apie tuos nar kotikus, kurių būta apšėiai, ką ir

Galite užsakyti bet kokį skaičių SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMEJIMŲ po \$2.13 už vieng. Ši yra pilna kaina, jokių kitų išlaidų nėra. Arba galite slusti mums bet kokį sumą dolerių ir mes pakelsime PILNAI GARANTUOTA. Mes turime 20 metų patirtimo — šiof srity ir daugelį tūkstančių patenkintų klientų. Mes garantuojame, kad ir jūs būsite pilnai patenkinti NUOŠIRDŽIU IR PATIKIMU PATARNAVIMU.

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Second Floor New York, N. Y. 10010 Tel.: 982-1530

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina. SKAMBINTI RE 7-9615

PETE'S AUTO REPAIR

Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up, ir kiti patalysimai. PETRAS PISNYŠ, sav. 6211—15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988.

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
J. LIEPONIS
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GĖLĖS

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZAUŠKŪ
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834 Beverly Hills Gėlinyčia

amerikiečių spauda pastebėjo. Žiūrovui pakūpama per daug pasisakymų ekstazėje apvalgiusių faunolių ir nustebusių, bet pritariančių miesto gyventojų, tačiau per mažai žodžių pačios publikos, kuri vargo lietuje, kentėjo nuo haliucinacijų, nuo nar kotikų, net nuo bado. Taipgi nė žodžio negirdime tu, kurių nuosavybės buvo apgultas ir nuniokotos lyg skėrių.

Galima patikėti, kad pusės milijono minioje per ištais tris dienas tikrai tie dalykai dėjosi, ką aparatas užfiksavo. Tačiau ir nutylėjimai per dideli. O parodytieji išskrypimai dar nereiškia, kad visa pusė milijono susirinkusiųjų panašiai elgėsi. O stebint, filmą, gaunasi įspūdis, kad "Woodstock" primygtinai sako, jog visi tai darė.

1970 metų nauja geriausia dovana

Lietuvon Specialūs Rublių PAŽYMEJIMAI

DIDŽIAUSIOS VERTES

Jūsų giminės galės virkti, ką, je nori V. neslopdyti. Užsienio valiutos krautuvisė už pusę kainos arba net pigiau.

Mes dabar išleidome NAUJA katalogą su labai nuopuigintomis kainomis — žemumomis U.S.S.R. Reikalavite šio naujo katalogo — JIS NEMOKAMAS — patys pamatysite. Jūs sutiksite, kad SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI YRA GERIAUSIA. PAPERATA IR GREIT.

SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI pristatomi jūsų giminėms į namus laike 3-4 savaitė. Ant jų vardas nepažymėtas ir jais gali naudotis, bet kas, bet kada, bet kur.

KAIP UŽSAKYTI
Galite užsakyti bet kokį skaičių SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMEJIMŲ po \$2.13 už vieng. Ši yra pilna kaina, jokių kitų išlaidų nėra. Arba galite slusti mums bet kokį sumą dolerių ir mes pakelsime PILNAI GARANTUOTA. Mes turime 20 metų patirtimo — šiof srity ir daugelį tūkstančių patenkintų klientų. Mes garantuojame, kad ir jūs būsite pilnai patenkinti NUOŠIRDŽIU IR PATIKIMU PATARNAVIMU.

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Second Floor New York, N. Y. 10010 Tel.: 982-1530

Reikalavite mūsų nemokamo naujo katalogo. SVARBU Imame užsakytus automobiliams ir butams.

Jau vien tik pačių fotografų pasirodymas tokioje minioje galėjo išprovokuoti neišmanėlius pasirodyti.

Vis dėlto "Woodstock" yra įsidėmėtinas filmas, nes tai yra tikras paveikslas vieno šiandien Amerikai būdingo įvykio. Tačiau tuo pačiu jis yra ir kontroversinis. Žiūrovai išeis iš teatro apstulbę, net susižavėję, bet ir visiškai sujauktom mintim, gal pasipiktinę, įsibaiminę, nuliūdę, padrasinti ir t.t.

Kaip muzikinio festivalio užfiksavimas — filmas yra puikus garso ir vaizdo šėlimas.

Tik subrendusiai publikai — su rezervais.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujo Anglijoje, iš stoties WLYN 1360 bangos veikia sekundomis nuo 1:00 iki 1:30 val. 30 pietų — perduodama vėliausiu pasaulinių žinių sąprata ir koncertara, muzika, dainos ir Magntės pasaka Programą vedu Steponas J. Minkus. Biznio reikalus kreiptis į Baltic World — žali bei dovany krautuvis, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. AN 8-0489. Tuo pat gaunamas ir tieoraštis Draugas.

HIGH RATES
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS	6% \$5,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN	5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

Savings Insured to \$20,000
Highest reserves

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
Savininko
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapėlių
DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ
PASIRINKIMAS VISAME MIESTE
Telef. — CEDarcrest 3-6335

Chicago Savings and Loan Association NEW RATES

SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED INSURANCE CORPORATION

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM OF \$5000.00 OR MORE ON CERTIFICATES 2 Year Maturity	5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 One Year Maturity
5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 OR MORE 6 Month Maturity	5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE PASSBOOK ACCOUNTS \$100.00 Minimum
5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS	

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY

Chicago Savings & Loan Assn.
JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
J. LIEPONIS
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

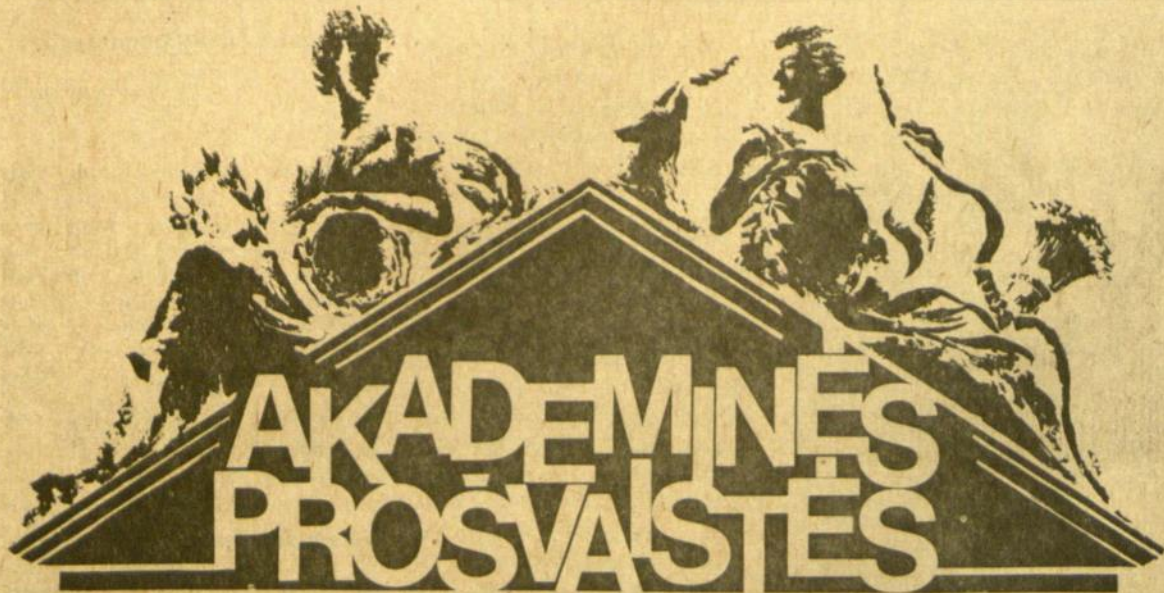
10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

GĖLĖS
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZAUŠKŪ
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834 Beverly Hills Gėlinyčia

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street Telef. REpublic 7-1213 2514 W. 23rd Place Telef. VIRginia 7-6672	POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911
PETRAS BIELIONAS 4848 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-3401	VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

REDAGUOJA JÜRATĖ JASAITYTĖ, 6922 S. OAKL. EY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

Lietuvių kalbos studijos Chicago universitete pradedamos šį rudenį

Pokalbis su pakviestuoju profesorium dr. Petru Joniku

Kaip jau spaudoje buvo pranešta, Chicago universitetas yra pakvietęs prof. Petrą Joniką į savo mokomojo personalo narius lietuvių kalbotyros dėstyti. Ta proga kreipėmės į dr. P. Joniką su kai kuriais klausimais, liečiančiais lietuvių kalbos studijas tame universitete.

— *Atrodo, reikšmingas lietuviams faktas, kad jų gimtosios kalbos studijos įvedamos į universitetą Chicagoje, kuri jau vadinama laisvojo pasaulio lietuvių sostine. Kada, Profesoriau, studijos pradedamos?*

— Man pačiam lietuvių kalbotyros kursą Chicago universitete teks pradėti nuo rugsėjo (mokslas prasideda rugs. 28 d.). Tačiau kai kurie lietuvių kalbos mokslo dalykai, kaip žinoma, jau buvo skaitomi ten praėjusiais metais dr. Tamaros Buch, kuri š. m. pradžioje yra mirusi. Šį rudenį tos studijos bus suintensyvinotos.

— *Kuo tas suintensyvinimas pasireikš?*

— Pirmiausia, numatytas sisteminis lietuvių kalbos kurso išėjimas. Antra, jau nuo š. m. rudens numatomas ir dar vienas asmuo, kuris dėstys elementarinį, pradinį lietuvių kalbos kursą.

— *Kokių kursų Tamsta skaitytėsi?*

— Tuo tarpu man yra universiteto numatyti tokie lietuvių kalbotyros kursai: 1. lietuvių kalbos sandara (struktūra) (rudens ketvirtį); 2. lietuvių kalbos istorija (žiemos ketvirtį) ir 3. baltų - slavų kalbotyros įvadas (pavasario ketvirtį). Kai kuris tų kursų gal vėliau bus ir kiek kitaip formuluotas.

— *Kokie numatomi lietuvių kalbos studijų klausytojai?*

Dr. Petras Jonikas

— Jų galės būti tiek lietuvių, tiek ir nelietuvių (pats pradinis lietuvių kalbos kursas, žinoma, evok vien nelietuviams meriškai tinka). Bet kuri kursą galės imti studentai, kurie norės gauti tų dalykų įskaitas, vad. kreditus, t. y. patys Chicago universiteto studentai ar ir iš kitų mokyklų atėję specialiai šių kursų klausyti ir gauti jų įskaitų. Be to, kiekvieno iš kursų galės ateiti pasiklausyti ir bet kas, kad ir ne studentas, iš anksto susitaręs su dalyko dėstytoju; pastariej klausytojai galės tų kursų klausyti nemokamai, bet ir negaus klausytųjų dalykų įskaitų.

— *Spaudoje yra buvę pareiškta ir abejojimų, ar tos studijos bus naudingos studentams lietuviams, kurie norės giliau mokslinškai pažinti lietuvių kalbą.*

— Kiek pastebėjau, tie abejojimai buvo pareiškti anksčiau, kai buvo manoma, jog Chic-

ago universitete tebūsią dėstomi tik elementariai lietuvių kalbos dalykai, kurie, žinoma (ypač pradinis kursas) iš esmės skiriami svetimtaučiams. Tačiau aukštesnieji, grynai lingvistiniai kursai, kuriuos anksčiau ir minėjau, yra skiriami moksliniam lietuvių kalbos nagrinėjimui. (tam tikrais atvejais lyginant ir su kitomis kalbomis), ir jie, be abejo, tinka taipgi ir studentams lietuviams, kurie norės ruožties moksliniam lietuvių kalbos mokymų nagrinėjimui, sprendimui.

— *Kuriems uždaviniais studijuojas Chicago universitete lietuvių kalbą galės pasiruošti?*

— Apskritai, tiems, kurie mokslinis tos kalbos pažinimas reikalingas (įskaitant ir praktinį lietuvių kalbos klausimų sprendimą, kuriam jau teorinis pagrindas yra būtinas). Žinia, lietuvių kalbos studijos asmeniui, norinčiam išeiti Chicago universitetą, čia neišvengiamai sudarys tik dalį universiteto nustatytos studijų programos. Bet ta aplinkybė duoda ir praktinių pirmenybių tiems, kurie tos praktinės naudos ieško. Pavyzdžiui, derindamas lietuvių kalbos studijas su kurios kitos kalbos, turinčios šiame universitete platesnę ir intensyvesnę programą, studijomis, darbinis ir gabesnis studentas gali pasiruošti ir sėkmingai mokslinei tarnybai, teikiančiai ir solidų materialinį pagrindą. Toks studentas, taip šiame universitete gaves rimtą lingvistinio metodo pažinimą, bus pajėgus ir moksliniam lietuvių kalbos problemų nagrinėjimui. Šiame krašte jau turime žmonių (tiek kita tautių, tiek lietuvių tarpe), kurie, kad ir antraeile šaka JAV

universitetuose studijavę lietuvių kalbą, gražiai reiškiasi ir savo moksliniais lietuvių kalbos darbais, mokslinėmis studijomis.

— *Ar jau matyti susidomėjimo lietuvių kalbos studijomis pačių lietuvių studentų tarpe?*

— Kiek tuo tarpu pastebėtas asmenų dėl to yra kreipęsi į prof. E. Stankiewiczų, kurio žinioje yra ir lietuvių kalbos studijos, o taip pat prašę ir iš manęs informacijų. Ypač vienas toks pasiteirautojas yra prof. Stankiewiczui padaręs gerą įspūdį. Man pačiam prieš kurį laiką jau teko ir įvertinti egzaminuose vieno studento lietuvių, nors studijuojančio ne lietuvių kalbą, lietuvių kalbos mokymų svetimšios kalbos įskaitai šiame universitete gauti.

— *Kokios perspektyvos lietuvių kalbos studijoms Chicago universitete išsilaikyti?*

— Tai, be abejo, priklausys nuo įvairių aplinkybių. Viena jų yra lėšos. Kaip žinome, lietuvių grupė, kuri su Chicago universitetu tarėsi dėl lietuvių kalbos studijų ten įvedimo (apskritai, Lietuvių fondas), apsiėmė tas studijas remti trejus metus (įmokėdama kasmet po 5,000 dolerių). Prof. Stankiewiczius tikisi, kad gal Chicago universitetas ir pats vienas galės perimti tą studijų tęsimą, kitaip sakant, jau pats apmokėdamas joms skiriamas išlaidas. Žinoma, universitetas lauks, kad studijomis klausytojų būtų parodytas susidomėjimas. Tačiau, kita vertus, pats lietuvių kalbos įtraukimas šiame universitete į jo studijų programą remiasi pirmiausia paties universiteto noru sustiprinti savo lingvistines studijas. Kaip žinia, lietuvių kalba yra moksle ne vienur labai reikalinga, ypač slavų kalbotyros studijoms.

— *Be abejo, svarbu, kad patys lietuviai plačiau susidomėtų gimtosios kalbos studijomis. Kas, Tamstos nuomone, tam susidomėjimui sukelti būtų darytina?*

— Žinoma, čia gali būti įvairių priemonių ir būdų. Nemaža

El Akademinio skautų sąjūdžio Pavasario savaitės Dainavoje birželio 13—21 d. Sesės akademikės su Pavasario savaitės komendantė t. n. Janina Kinkienė priekyje. Nuotr. Juozo Vaičiūno

svertų gerų stipendijų organizavimas, pirmiausia, be abejo, studentams lietuviams, kurie pasirinktų lietuvių kalbą savo studijų dalyku. Jau tam sudaryta ir komisija. Be to, atitinkamos, ypač kultūrinės organizacijos turėtų griebtis informacijos ir propagandos priemonių studentams patraukti. (Pačios lietuvių studentų bei jaunimo organizacijos, Lietuvių bendruomenė ir kt.). Svarbios būtų ir atskirų asmenų pastangos šia kryptimi, nes asmeninis kontaktas neretai yra sėkmingesnis negu tik šiaip bendras dalyko užsiminimas ar koks straipsnis spaudoje. Lietuvių fondas yra žioms lietuvių kalbos studijoms spaudoje. Lietuvių fondas yra davęs ryšiatvial nemazą įnašą. Dabar svarbu, kad ir kiti paremtų ir savo dalį tam bendram reikalui įneštų, ypač skatinant jaunimą studijuoti čia lietuvių kalbą. Tik bendromis sutartinėmis pastangomis galėsime susilaukti geresnių vaisių. — baigę pasikalbėjimą prof. P. Jonikas.

NE PRABANGAI, BET DARBUI

Yra reikalaujantis jaunimas, yra ir tyliai dirbantis jaunimas. Vieno ir kito jaunimo rasime visose mūsų organizacijose, visose srityse.

Reikalaujančiu jaunimu reikia laikyti tuos, kurie sau, kaip jaunimui, amžiaus prasme ieško atitinkamo įvertinimo visoje lietuvių visuomenėje. Kitaip tariant, jie naudojami tuo, kad vyresnieji ypatingai stengiasi jaunimą pritraukti prie lietuvių darbo ir net pirma laiko atiduoda jaunimui pagarbą, dar jos pagarbos neužsitarnavus. — Yra abejonė. Ar praėjusiuoje Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimuose akcentavimas — jaunimui duokime kelią ir jaunųjų išrinkimas į Tarybą, bus pateisintas tų pačių jaunųjų darbu ir pastangomis? Jeigu ne, bus nusivylimas ir vyresniųjų ir paties jaunimo. Šis nusivylimas gali būti tragiškas tuo, kad vyresnieji nusivils jaunaisiais, jaunieji pasijus pasimetę, savo uždavinio nestikę ir tuo pačių suvaip nusivylę. Nes amžiumi užarnauta bus tikrai laikinio pakilimo atvejis. Kitaip reikėtų vertinti tada jaunimą, jeigu jis jungtųsi į patį pirminį, sakytai, juodąjį darbą. Tokio jaunimo yra nemaža. Bet ar kartais jis nėra nustumiamas tų, kurie labiau mėgsta scenos šviesą? Sio jaunimo turi kiekviena organizacija ir net atskiri vienetai.

Amžius nėra nei kvalifikacija, nei diskvalifikacija. Žmogaus įvertinimas, jauno ar seno, yra pagal jo darbą, pagal jo įnašą ir bendrą visuomeninį lobyną.

Skirstydami amžiumi, nors tai ir yra tikrovė, mes silpniname svetimuose kraštuose gyvenančią Lietuvių Bendruomenę. Tuo tarpu, kada ją turime išsprinti. Užtat pasvarstykime, kaip daug atsžada vyresnieji, pripažindami "duokime jaunimui kelią". Bet ar nevertėtų jaunimui pirmoje eilėje sukurti: sudarykim bendrą tautinį junginį tautiniam išlikimui užtikrinti. Šiam junginiui darva parduota Liet. Bendruomenė. Į Bendruomenės Tarybą atėjęs jaunimas pirmiausia turi šio junginio ieškoti, siekti jam nustatyti gaires ir talkinti tų gairių gyvenimiškam įvykdymui. j.

STUDENTAI GALI PASINAUDOTI

JAV ir Kanados lietuvių mokytojų savaitėje, kuri įvyks rugpiučio mėn. 16-23 dienomis Dainavoje, bus specialus lietuvių kalbos pasitobulinimo kursas studentams. Kursus praves prof. A. Salyš, L. Dambriūnas ir St. Barzdukas. Studentams mokėstis \$15.00 asmeniui. Visi studentai prašomi registruotis iš anksto adresu: Henrikas Bankaitis, 4320 West 211 St., Fairview Park, Ohio, 44126.

Diskusijos po dr. A. Kulpos - Kulpavičiaus paskaitos Akademinio skautų sąjūdžio Pavasario savaitėje Dainavoje. Iš kairės į dešinę: Juozas Liubanskas, Nora Kulpavičienė, Antanas Saulaitis, Liūtas Grinius, Jonas Mulokas, Liūda Rugienienė, Povilas Gaučys, Juozas Girnius ir Stasy Bačkaitis. Nuotr. V. Bacevičiaus

BALTISTŲ DIENOS VILNIUJE

(Atkelta iš 6 pusl.)

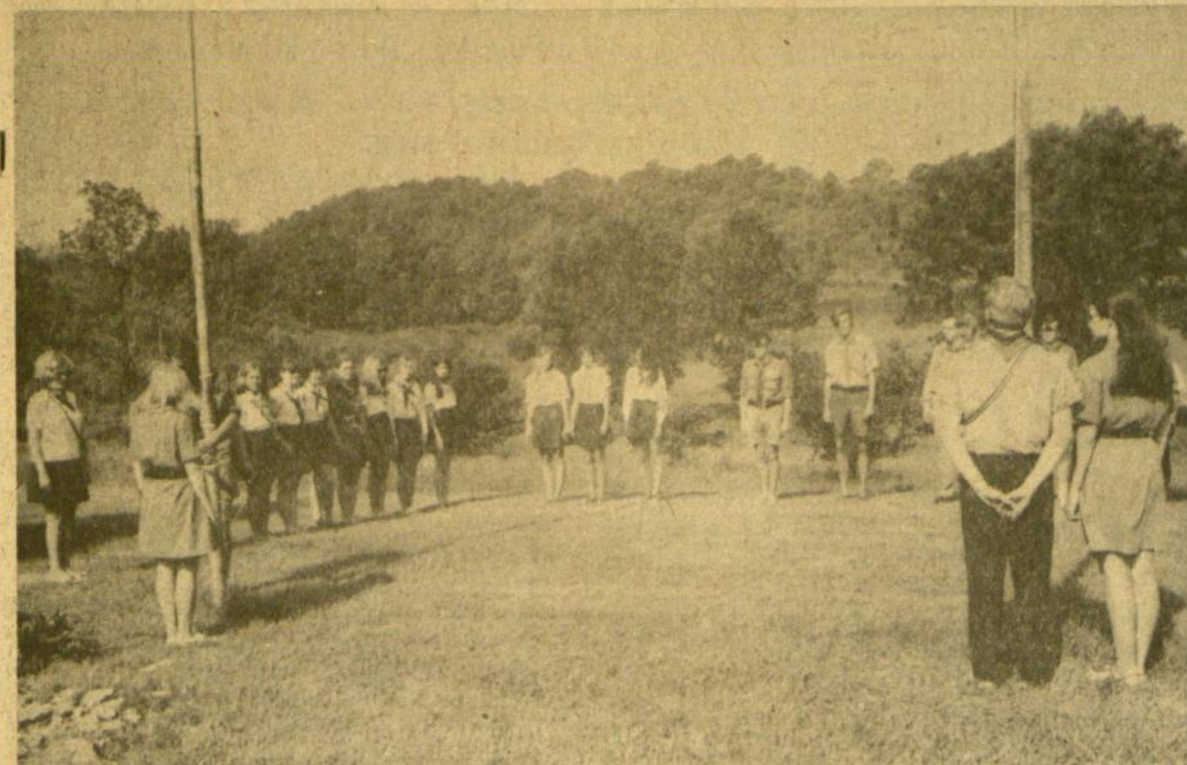
Apie diachroninių generatyvinių modelių baltų kalbose buvo kompiksinis: semantiniai ir arealiniai duomenimis autorius grindžia darybinę išvadą, kad veiksmoždziai tipo guodžia yra dominatyvniai.

Trys svečių darbai buvo iš toponimikos srities. V. Toporovo (Maskva) pranešime "Apie Pamas-kvės baltiskąjį elementą" fiksuojama apie 300 baltiskų hidronimų (tarp jų, pavyzdžiui, ir Litovka). Originalūs ir rygtiečių pranešimai — V. Dambės "Atitikimai Latvijos toponimijoje su senovės prūsų kalba" ir D. Zemzarės "Kuršiškos paralelės". Beje, visi trys pranešėjai negalėjo atvykti, bet jų darbus perskaitė jų kolegos.

Apie diachroninių generatyvinių modelių baltų kalbose ir švieži. Vienas iš konferencijos "trūkumų" — pranešimų buvo labai daug ir įvairiomis temomis. Tačiau šis konferencijos perkrovimas ir margumas atėityje bus pašalintas: nutarta siauresniais klausimais rengti simpoziumus, o pačias konferencijas — kas 4 metai. Kiti du numatomi projektai — dėl Baltistikos instituto organizavimo prie Vilniaus universiteto ir dėl žurnalo "Baltistica" leidimo 4 kartus per metus — žada Vilniui dar didesni baltistikos pakilimą. Tad ir palinkėkime j plačius vandenis išplaukiančiai baltistikai gero vėjo ir šviežio vandens."

Jaunimo simpoziumas Akademinio skautų sąjūdžio Pavasario savaitėje Dainavoje birželio mėn. 20 d. Nuotr. Juozo Vaičiūno

Vėliavos pakėlimas Akademinio skautų sąjūdžio Pavasario savaitėje Dainavoje. Nuotr. J. Vaičiūno